

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑβδομος

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

29 Ἀπριλίου 1879

Σφραγίς
ΔΑΣΜΟΤΕΛΩΝΕΙΟΥ ΑΝΑΤΩΛΙΚΟΥ
ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ
ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].
Συνέχεια· (ὁδὸς σελ. 241).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ὅπου περὶ παρτοίων ὁ λόγος, κατὰ τὸν μεταξὺ Σιγγαπόρης καὶ Χόγγ-Κόγγ διάπλου.

Ἐκτοτε ὁ Πονηρίδης καὶ ὁ Φίξ συχνάκις συνητήθησαν, ἀλλ' ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ ἦτο πάντοτε λίαν ἐπιφυλακτικὸς ἀπέναντι τοῦ συνοδοιπόρου του, οὐδ' ἀπεπειράθη πλέον νὰ παραγάγῃ αὐτὸν εἰς λόγους. Ἀπαξ δὲ μόνον ἡ δις εἶδε τὸν κ. Φόγ, ὅστις διέμενε συνήθως ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἀτμοπλοίου, συντροφεύων τὴν κ. Ἀουδὰ ἡ παίζων οὐστ' κατὰ τὴν ἀδιάπτωτον αὐτοῦ συνήθειαν.

Ὁ Πονηρίδης, ἐξ ἐτέρου, ἤρξατο σπουδαίως μελετῶν τὴν παράδοξον συγκυρίαν, ἣτις ἔφερε καὶ πάλιν τὸν Φίξ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου του. Ἦν δ' ἀληθῶς τὸ πρᾶγμα περίεργον, καὶ ἤξιζε τὸν κόπον νὰ σκεφθῇ τις περὶ τοῦ μειλιχίου καὶ ὑποχρεωτικοῦ ἐκείνου κυρίου, ὅστις ἀπαντᾷ μὲν κατ' ἀρχὰς ἐν Σουέζ, ἐπιβιβάζεται δὲ κατόπιν ἐπὶ τῆς Μογγολίας, ἀποβιβάζεται εἰς Βομβάην, ὅπου λέγει ὅτι θέλει διαμείνει, καὶ ἀνευρίσκεται πάλιν ἐπὶ τοῦ Παγγούρ, πλέων πρὸς τὸ Χόγγ-Κόγγ, ἀκολουθῶν δηλ. κατὰ πόδας τὸ δρομολόγιον τοῦ κ. Φόγ. Παράδοξος τοῦλάχιστον, ἂν μὴ τι ἄλλο, ἦν ἡ σύμπτωσις αὕτη. Τίνα παρεκκολούθει ὁ Φίξ οὗτος; Ὁ Πονηρίδης εὐχαρίστως ἐστοιχηματίζει τὰ σκανδάλιά του,—

ἥτινα ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἐφύλαττεν—ὅτι ὁ Φίξ ὁ ἀνεχώρει πάλιν ἐκ τοῦ Χόγγ-Κόγγ συγχρόνως μετ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἴσως ἀτμοκινήτου.

Ἀλλὰ κ' αἰὼνα ὅλον ἂν ἐσκέπτετο ὁ Πονηρίδης, οὐδέποτε θὰ ἐμάντευε τὴν ἀληθῆ τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος ἀποστολὴν, οὐδὲ θὰ ἐφηντάζετο ὅτι ὁ Φιλέας Φόγ ἐκυνηγείτο ὡς κλέπτης περὶ τὴν ὑδρογειον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐπιζητεῖ συνήθως παντὸς πράγματος τὴν ἐξήγησιν, ἰδοὺ πῶς, ἐξ αἰφνιδίας ἐμπνεύσεως, ἐξήγησεν ὁ Πονηρίδης τὴν διαρκῆ παρουσίαν τοῦ Φίξ, καὶ πρόπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἐρμηνεία του ἦτο ἀρκούντως εὐλογόφανός. Ὁ Φίξ κατ' αὐτὸν οὐδὲν ἄλλο ἦτο οὐδὲ ἡδύνατο νὰ ἦτο, ἢ ἀπόστολος τῶν μελῶν τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου, ἐκπεμφθεὶς ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Φιλέα Φόγ παρὰ τῶν συνεταίρων του, ὅπως βεβαιώσῃ τὴν ἀκριβῆ καὶ κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ἐκπλήρωσιν τοῦ στοιχήματος.

—Αὐτὸ εἶνε! βεβαίως, αὐτὸ εἶνε! ἐπανελάμβανε καθ' ἑαυτὸν ὁ χρυστὸς νέος, ὑπερήφανος ἐπὶ τῇ ὀξυνοίᾳ του. Εἶνε κατάσκοπος, τὸν ὁποῖον ἔστειλαν οἱ κύριοι οὗτοι κατόπιν μας! Ταπεινόν, ἀναξιοπρεπές! Νὰ κατασκοπεύσουν τὸν κ. Φόγ, τόσον ἐντιμὸν ἄνθρωπον! Ἄ! κύριοι ἀναμορφωτικοί... Ὡς μᾶς τὸ πληρώσετε αὐτό!

Καταχαρεῖς ὁ Πονηρίδης ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως του, ἀπεφάσισεν ἐν τούτοις νὰ μὴ εἴπῃ τί εἰς εἰς τὸν κύριόν του, φοβούμενος μὴ οὗτος δικαίως πειραγθῇ ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν δυσπιστίας τῶν συναδέλφων του, ἀλλὰ νὰ ἐμπαίξῃ ὅμως, περιστάσεως δοθείσης, τὸν Φίξ, δι' ὑπαινιγμῶν, χωρὶς νὰ προδοθῇ.

Τὴν τετάρτην, τριηκοστὴν Ὀκτωβρίου, μετὰ μεσημβρίαν, τὸ Παγγούρ εἰσέπλεεν εἰς τὸ στενὸν τῆς Μαλάκκας, τὸ χωρίζον τὴν ὀυώνυμον χερσόνησον ἀπὸ τῆς Σουμάτρας. Ὁρεινὰ δὲ, ἀπότομα καὶ γραφικώτατα νησώδη ἐκρυπτόν εἰς τοὺς ἐπιβάτας τὴν θέαν τῆς μεγάλης νήσου.

Τὴν ἐπαύριον, κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς πρωῒας, προτρέχον τὸ ἀτμοπλοῖον ἡμίσειαν ἡμέραν τοῦ κεκανονισμένου χρόνου, προσήγγιζεν εἰς Σιγγαπόρην, ὅπως ἀνανεώσῃ τὴν προμήθειάν τῶν ἀνθρώπων του, ὁ δὲ Φιλέας Φόγ ἀνέγραψε τὸ κέρδος αὐτὸ εἰς τὰς δέλτους του, καὶ ἀπέβη

τὴν φορὰν ταύτην εἰς τὴν ξηράν, συνοδεύων τὴν κ. 'Αουδά, ἥτις ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ περιπατήσῃ ἐπὶ τινὰς ὥρας.

Ὁ Φίξ, εἰς δὲν πᾶσα πρᾶξις τοῦ Φόγγ ἐφαίνετο ὑποπτος, παρηκολούθησεν αὐτὸν ἀπαρτήρητος, ὁ δὲ Πονηρίδης, γελῶν ἐνδομύχως πρὸς τὰ πονηρέματα τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου, μετέβη εἰς ἀγορὰν τῶν συνήθων.

Ἡ νῆσος τῆς Σιγγαπόρης οὔτε μεγάλη εἶνε οὔτ' ἐπιβάλλουσιν ἔχει τὴν θέαν, στερουμένη δ' ὁρίων, ἥτοι χαρακτηριστικῶν γραμμῶν. Καίτοι ὅμως ἰσχνή, εἶνε χαριεστάτη, ἀποτελεῖ δὲ κῆπον, διατεμνόμενον ὑπὸ ὠραίων ὁδῶν. Εὐμορφον ὄχημα, συρόμενον ὑπὸ τῶν κομψῶν ἐκείνων ἱππῶν, οὔτινες εἰσῆχθησαν ἐκ τῆς Νέας 'Ολλανδίας, μετήγαγε ταχέως τὴν κ. 'Αουδά καὶ τὸν Φιλῆαν Φόγγ ἐν μέσῳ συστάδων στιλπνοφύλλων φοινίκων καὶ καρποφυλλεῶν, ὧν τὸ κάρπος ἀποτελοῦσιν αὐτοὶ τοῦ ἡμιανοίκτου ἀνθους οἱ κάλυκες. Θάμνοι πεπερίδων ἀντικαθίστων ἐκεῖ τὰς ἀκανθώδεις αἰμασιὰς τῶν εὐρωπαϊκῶν πεδιάδων· σαγουτόδενδρα δὲ καὶ κολοσσιαῖαι λαμπρόκομοι πτέριδες ἐποικίλλον τὴν θέαν τῆς τροπικῆς ἐκείνης χώρας· καὶ μοσχοκαρύαι στιλπνόφυλλοι ἐπλήρουν τὸν ἀέρα διὰ τοῦ ὀξέος αὐτῶν ἀρώματος. Ὁμάδες εὐσταλῶν καὶ μορφαζόντων πιθήκων ἐπλήρουν τὰ δάση, ὑπῆρχον δὲ πού καὶ τίγρεις εἰς τὰς λόχμας. Δὲν θέλει δ' ἐκπλαγῆ ὁ ἀναγνώστης, ἀκούων ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ, τῇ σχετικῶς μικρᾷ, δὲν κατεστράφησαν ἔτι μέχρι τοῦ τελευταίου τὰ σαρκοβόρα ταῦτα θηρία, ὅταν μάθῃ ὅτι ἔρχονται ἐκ Μαλάκκας, διανηχόμενα τὸν πορθμὸν.

Διαδραμόντες τὴν ἐξοχὴν ἐπὶ δύο ὥρας, ἡ κ. 'Αουδά καὶ ὁ συνοδός της—ὅστις ἐθεώρει σχεδὸν χωρὶς νὰ βλέπῃ—ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν, ἣν ἀποτελεῖ μέγας σωρὸς οἰκημάτων βαρέων καὶ χαμηλῶν, περικυκλωμένων ὑπὸ χαριεστάτων κήπων, ἐν οἷς φύονται μάγγουστα, ἀνανάδες καὶ οἱ εὐχυμότατοι τοῦ κόσμου καρποί. Τὴν δεκάτην δὲ ὥραν ἐπέστρεφον εἰς τὸ ἀτμοκίνητον, ἀκολουθούμενοι πάντοτε, χωρὶς νὰ τὸ ἐνοήσωσι, παρὰ τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος, ὅστις ἦναγκάσθη καὶ αὐτὸς νὰ μισθώσῃ ὄχημα πρὸς τοῦτο.

Ὁ Πονηρίδης ἀνέμενε αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ κατὰστροφῆς τοῦ 'Ραγγού. Εἶχε δὲ ἀγοράσει δωδεκάδας τινὰς μαγγούστων, χονδρῶν ὡς μέτρια μῆλα, βαθύφαιον μὲν ἐχόντων ἐξωθεν, πορφυροῦν δ' ἐνδοθεν τὸ χρώμα, καὶ ὧν ἡ λευκὴ σάρξ, ἀναλυομένη μεταξὺ τῶν χειλέων, παρέχει ἀνέκφραστον ἀπόλαυσιν εἰς τοὺς ἀληθεῖς ὀψοφάγους· τοὺς καρπούς τούτους εἶχε τὸ εὐτύχημα ὁ Πονηρίδης νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν κ. 'Αουδά, ἥτις νύχαρίστησεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς χάριτος.

Τὴν ἐνδεκάτην ὥραν τὸ 'Ραγγού, παραλαβὸν τοὺς ἀναγκαιοῦντας αὐτῷ ἀνθρώπους, ἔλυε τ' ἀπόγεια, καὶ μετὰ τινὰς ὥρας οἱ ἐπιβάται

δὲν διέκρινον πλέον τὰ ὑψηλὰ ὄρη τῆς Μαλάκκας, ἥς τὰ δάση τρέφουσι τὰς ὠραιότερας τίγρεις τῆς γῆς.

Χίλια τριακόσια περίπου μίλλια χωρίζουσι τὴν Σιγγαπόρην ἀπὸ τῆς νήσου τοῦ Χόγγ-Κόγγ, μικρᾷ ἀγγλικῆς χώρας, ἀπεσπασμένης τῆς σινικῆς ἀκτῆς. Ταῦτα δὲ συμφέρον εἶχεν ὁ Φιλῆας Φόγγ νὰ διανύσῃ εἰς ἑξὶ τὸ πολὺ ἡμέρας, ἵνα ἐπιβιβάσθῃ ἐν Χόγγ-Κόγγ εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, ὅπερ ἀνεχώρει τὴν 6 Νοεμβρίου εἰς 'Υακοχάμαν, ἓνα τῶν κυριωτέρων λιμένων τῆς 'Ιαπωνίας.

Τὸ 'Ραγγού εἶχε πολὺ φορτίον. Ἐν Σιγγαπόρῃ δὲ εἶχον ἐπιβιβάσθῃ πολυάριθμοι ἐπιβάται, Ἰνδοί, σεῦλιανοί, σῖναι, μαλαίτοι, καὶ πορτογάλλοι, ὧν οἱ πλείστοι κατεῖχον δευτέρας θέσεις.

Ὁ καιρὸς, γαλήνιος τέως, μετεβλήθη κατὰ τὸ τελευταῖον τῆς σελήνης τέταρτον, καὶ ἡ θάλασσα ἐξωγκώθη· ὁ δὲ ἀνεμος ἐπνευσεν ἐνίοτε σφοδρότατος, ἀλλ' εὐτυχῶς μεσημβρινοανατολικός, ὅπερ ἐβοήθει τὴν πορείαν τοῦ σκάφους. Ὁ σάκις μάλιστα ἦτο πρόσφορον, ὁ κυβερνήτης διέτασσε τὴν ἀναπέτασιν τῶν ἱστίων. Τὸ 'Ραγγού, κατηρητισμένον ὡς πάρων, ἐπλευσε πολλάκις διὰ τῶν δύο δολώνων καὶ τοῦ ἀκατίου του, ἡ δὲ ταχύτης του ἠῤῥησεν ὑπὸ τὴν διπλὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἀνέμου. Οὕτω παρεπλεύσθησαν, ἐπὶ συχνῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων, πολλάκις δὲ ὀχληροτάτων κυμάτων, αἱ ἀκταὶ τοῦ 'Αννάμ καὶ τῆς Κοχινγκίνης.

Αἰτία ὅμως τῆς ὀχληρότητος τοῦ πλοῦ ἦτο τὸ σκάφος μᾶλλον ἢ ἡ θάλασσα, καὶ κατὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἰδίως ἔπρεπε νὰ παραπονῶνται οἱ ἐπιβάται. ὧν οἱ πλείστοι ἠσθένησαν.

'Αληθῶς, τ' ἀτμόπλοια τῆς Ἰνδικῆς ἐταιρίας, ἅτινα διαπλέουσι τὰ ὕδατα τῆς Σινικῆς, ἔχουσι σπουδαῖον περὶ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν ἐλάττωμα. Ἡ σχέσις τοῦ ἐκ τῆς φορτώσεως βυθίσματος αὐτῶν πρὸς τὸ βάθος τῶν ὑπελογίσθη κακῶς, καὶ ἐκ τούτου ἀσθενεστάτην ἔχουσι τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν ἀντίστασιν. Ὁ κλειστός καὶ ἀδιάβροχος ὄγκος αὐτῶν εἶνε ἀνεπαρκής. Πνίγονται, κατὰ τὴν ναυτικὴν ἐκφράσιν, καὶ τούτου ἐνεκεν ὀλίγα μόνον κύματα, εἰσελαύνοντα ὑπὲρ τὸ σκάφος, μεταβάλλουσι τὴν ἰσοσταθμίαν τῶν. Οὕτω δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα εἰσὶ κατώτερα,—ἂν οὐχὶ κατὰ τὰ κινητήρια καὶ ἀτμογόνα αὐτῶν μηχανήματα—τῶν τύπων τῶν γαλλικῶν Διαπορθμεύσεων, ὅποια ἡ Ἀυτοκρατορία καὶ ὁ Καμβότζ. Ἐνῶ, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν μηχανικῶν, δύνανται τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα νὰ ἐπιβιβάσωσιν ὄγκον ὕδατος ἴσον πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν βάρος, χωρὶς νὰ βυθισθῶσι, τ' ἀτμοκίνητα τῆς Ἰνδικῆς ἐταιρίας, ἡ Γολρόνδη, ἡ Κορέα καὶ τὸ 'Ραγγού οὐδὲ τὸ ἕκτον τοῦ βάρους τῶν δύνανται νὰ ἐπιβάσωσι χωρὶς νὰ καταποντισθῶσι.

Διὰ τοῦτο δέ, ἐν κακοκαιρίᾳ, ἠναγκάζετο τὸ 'Ραγγού νὰ λαμβάνῃ πλείστας προφυλάξεις,

καὶ ν' ἀναχωρεῖ πολλὰκις, πλέον δι' ὀλίγον μόνον ἀτμοῦ. Ἡ χρονοτριβὴ αὕτη οὐδαμῶς ἐφαίνετο ἀνησυχοῦσα τὸν Φιλῆαν Φόγγ, ἀλλ' εἰς μεγίστην ἐνέβαλλε τὸν Πονηρίδην ἀγανάκτησιν. Κατηγόρει τότε τοῦ κυβερνήτου, τοῦ μηχανικοῦ, τῆς ἐταιρίας ὁλοκλήρου, καὶ ἐστελλεν εἰς τὸν διάβολον πάντας τοὺς ἀναλαμβάνοντας τὴν μεταγωγὴν ἐπιβατῶν. Ἰσως δ' ἀφορμὴ τῆς ἀγανακτήσεώς του ἦτο πως καὶ τὸ ἀειδίφως ἐκεῖνο, ὅπερ ἔκαιεν εἰς λογαριασμόν του ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Σέβιλ-Ρόου.

— Βιάζεσθε λοιπὸν πολὺ νὰ φθάσετε εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ; ἠρώτησεν αὐτὸν ἡμέραν τινα ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ.

— Ἐννοεῖται, βιάζομεθα, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης.

— Νομίζεις, ὅτι ὁ κ. Φόγγ σπεύδει νὰ ἐπιβιβάσθῃ εἰς τὸ ἀτμοκίνητον τῆς 'Υακοχάμας;

— Φοβερά!

— Πιστεύεις λοιπὸν τὸρα εἰς τὴν περιοδείαν τοῦ κόσμου;

— Ἐντελῶς. Καὶ σεῖς, κύριε Φίξ;

— Ἐγώ. . . διόλου.

— Ἀφῆστέ τ' αὐτά! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης καμμῶν τοὺς ὀφθαλμούς.

Αἱ λέξεις αὗται κατέστησαν σκεπτικὸν τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, καὶ τὸν ἀνησύχησαν, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ τὸ διατί. Τὸν εἶχεν ἄρα ἐννοήσει ὁ γάλλος; Δὲν ἤξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ. Πῶς ὅμως ἦτο δυνατόν ν' ἀνακαλύψῃ ὁ Πονηρίδης τὴν ἰδιότητά του, ἣν αὐτὸς μόνος ἐγνωρίζε; Καὶ ὅμως ὁμιλῶν ὁ Πονηρίδης ὅπως ὠμίλησεν, εἶχε βεβαίως ἐπιλογισμόν τινα.

Ἡμέραν τινα μάλιστα ὁ χρηστός νέος προέβη καὶ περαιτέρω, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, μὴ δυνήθεις νὰ κρατήσῃ τὴν γλῶσσάν του.

— Εἰπέτε μου, κύριε Φίξ, ἠρώτησε πονηρῶς τὸν συνοδοιπόρον του, μήπως θὰ ἔχωμεν τὴν ἀτυχίαν νὰ σᾶς χωρισθῶμεν, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ;

— Τῇ ἀληθείᾳ. . ., ἀπήντησεν ἀμνηστῶν ὁ Φίξ, δὲν ἤξεύρω. . . ἴσως. . .

— Τί εὐτύχημα νὰ ἤρχεσθε μαζί μας! Ἐλάτε τώρα! Δὲν ἡμπορεῖ ἓνας πράκτωρ τῆς Ἰνδικῆς ἐταιρίας νὰ σταματήσῃ καθ' ὁδόν! Σεῖς πρῶτα ἐπηγαίνατε μόνον ἕως τὴν Βομβάην, καὶ ὅπου καὶ ἂν ἦνε θὰ εὐρεθῆτε εἰς τὴν Κίαν! Ἡ Ἀμερικὴ δὲν εἶνε μακράν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ἕως εἰς τὴν Εὐρώπην εἶνε δύο βήματα!

Ὁ Φίξ προσέβλεπεν ἀτενῶς τὸν εἰς αὐτὸν ὁμιλοῦντα, ὅστις εἶχε τὸ ἦθος προσηνέστατον, καὶ ἀπεφάσισε νὰ γελάσῃ μαζί του. Ἀλλ' ἐκεῖνος, εὐδιάθετος ὧν, τὸν ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους: «Πόσα ἐκέρδαινε ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός σου».

— Κατὰ τὰς περιστάσεις, ἀπήντησεν ἀπαράγωγος ὁ Φίξ. Ἀλλ' ἐννοεῖς, ὅτι δὲν ταξιδεύω μ' ἑξοδὰ μου.

— Ὅσον δι' αὐτό, ἤμην βέβαιος! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, γελῶν ἐτι μᾶλλον.

Λήξαντος τοῦ διαλόγου, ὁ Φίξ κατέβη πάλιν εἰς τὸν θαλαμίσκον του καὶ ἤρξατο σκεπτόμενος. Προδήλως τὸν εἶχον μαντεύσει, οὕτως δὲ ἢ ἄλλως εἶχεν ἀναγνωρίσει ὁ γάλλος ὅτι ἦτο ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος. Ἀνεκοίνωσεν ὅμως τοῦτο εἰς τὸν κύριόν του; αὐτὸς δὲ τί μέρος ὑπεκρίνετο καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν; ἦτο συνένοχος ἢ ὄχι; Εἶχεν ἀνακαλυφθῇ καὶ ἐπορεύως ἀποτύχει τὸ στρατήγημα; Ὁ πράκτωρ διήγαγεν ὥρας τινὰς ἐν μεγίστῃ ἀμνηστῶν, ὅτε μὲν ὑπολαμβάνων ἀποτυχούσαν ἐντελῶς τὴν ἐπιχείρησιν του, ὅτε δὲ πάλιν ἐλπίζων ὅτι ὁ Φόγγ ἠγνώσει τὰ διατρέχοντα, καὶ μὴ γνωρίζων τέλος τί ν' ἀποφασίσῃ.

Ἐν τούτοις ἐγκληνίασε κατ' ὀλίγον ἡ διανοιά του, καὶ ἀπεφάσισε νὰ προσεγγῇ εἰλικρινῶς πρὸς τὸν Πονηρίδην. Ἄν δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ συλλάβῃ τὸν Φόγγ εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ, καὶ ἡτοιμάζετο οὗτος νὰ καταλίπῃ ὀριστικῶς πλέον τὸ ἀγγλικὸν ἔδαφος, ὁ Φίξ ἀπόφασιν εἶχε ν' ἀποκαλύψῃ τὰ πάντα εἰς τὸν Πονηρίδην. Καὶ ἂν μὲν ὁ ὑπηρέτης ἦτο συνένοχος τοῦ κυρίου του, τότε οὗτος ἐγνωρίζε τὰ συμβαίνοντα, καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Φίξ ἦτο κατεστραμμένον πλέον ἀνεπιστρέπτει· ἂν δὲ ὁ ὑπηρέτης δὲν μετεῖχε τῆς κλοπῆς, τότε συμφέρον του θὰ ἦτο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κύριόν του.

Τοιαύτη λοιπὸν ἦτο ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν δύο ἐκείνων ἀνθρώπων, ὑπεράνω δ' αὐτῶν ἴστατο μεγαλοπρεπῶς ἀδιάφορος ὁ κ. Φόγγ, διανύων μαθηματικῶς τὴν περὶ τὸν κόσμον τροχίαν του, καὶ οὐδὲν ἄνησυχῶν περὶ τῶν στρεφόμενων κύκλων τοῦ ἀστεροειδῶν.

Καὶ ὅμως ὑπῆρχεν ἐγγὺς τοῦ ἀστὸν τι, ὑπερ ἡδύνατο νὰ προξενήσῃ διαταράξεις τινὰς—ὡς ἤθελεν εἰπεῖ ἀστρονόμος—ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ εὐπατρίδου. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο. Τὰ θέλητρα τῆς κ. 'Αουδά οὐδεμίαν ἥσκουν ἐνέργειαν, πρὸς μεγίστην ἐκπλήξιν τοῦ Πονηρίδου, ἂν δὲ ὑπῆρχον διαταράξεις, ἦσαν πολὺ μᾶλλον δυσυπολόγιστοι τῶν διαταράξεων τοῦ Οὐρανοῦ, αἵτινες ἤγαγον εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Ποσειδῶνος.

Διαρκὴς ἦτο ἡ πρὸς τὴν ἀπάθειαν ταύτην ἐκπλήξις τοῦ Πονηρίδου, ὅστις ἀνεγίνωσκεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς νεαρᾶς γυναίκης τοσαύτην πρὸς τὸν κύριόν του εὐγνωμοσύνην. Ἀναντιρρήτως ὁ Φιλῆας Φόγγ εἶχε τῆς καρδίας τὸ ἠρωϊκὸν μόνον μέρος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ ἐρωτικόν. Αἱ δὲ τῆς ὁδοιπορίας πιθαναὶ περιπέτειαι οὐδ' ἐπιπολαίως ἐτάρασσον αὐτήν. Ὁ Πονηρίδης ὅμως διετέλει ἐν διαρκεί ἀγωνίᾳ. Ἡμέραν τινα, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ προτειγίσματος τοῦ μηχανοστασίου ἐθεώρει τὴν κραταίαν μηχανήν, ἥτις παρεφέρετο ἐνίοτε, ὁσάκις, βιαίως αἰφνης προνευστίζαντος τοῦ πλοίου, ἡ ἑλὶξ ἐστρέφετο ὑπὲρ

τὰ κύματα. Ὁ ἀτμός ἐξήρχετο τότε συρίζων διὰ τῶν ἐπιστομίων, καὶ τοῦτο προὔκλει τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ χρηστοῦ νέου.

— Δὲν ἔχει ἀτμόν! ἀνέκραξε, δὲν περιπατοῦμεν διόλου! Ἔτσι τὰ κάμνουν οἱ ἄγγλοι! Νὰ ἦτο ἀμερικανικὸν πλοῖον, θὰ πετοῦσε ἴσως εἰς τὸν ἀέρα, ἀλλὰ θὰ ἐπὶ γαίῃ γρηγορώτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Ὁπου ὁ Φόγ, ὁ Πονηρίδης καὶ ὁ Φίξ ἀσχοιοῦνται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ διαπλου ἡμέρας, ὁ καιρὸς ὑπῆρξεν ἄθλιος. Ὁ ἀνεμὸς ἦτο σφοδρότατος, καὶ πνέων διαρκῶς βορειοδυτικὸς παρεκώλυε τὴν πορείαν τοῦ ἀτμοκινήτου. Τὸ 'Ραγγούρ, ἀσταθὲς ἐξ ἑαυτοῦ, διετοίχει ἀφορήτως, οἱ δὲ ἐπιβάται δικαίως ἠγανάκτουν κατὰ τῶν μακρῶν ἐκείνων καὶ ναυτιωδῶν κυμάτων, ἅτινα ἤγειρεν ὁ ἀνεμὸς ἀπὸ τοῦ ἀναπεπταμένου πελάγους.

Τὴν τρίτην καὶ τετάρτην νοεμβρίου ἦτο σχεδὸν τρικυμία, ἡ δὲ λαίλαψ ἐμάστιζε λάβρως τὴν θάλασσαν. Τὸ 'Ραγγούρ ἠναγκάσθη ν' ἀναχωρήσῃ ἐπὶ ἡμίσειαν ὥρην ἡμέραν, κρατούμενον διὰ δέκα μόνον ἐλικαστροφῶν, καὶ πλαγιάζον κατ' ἀνάγκην πρὸς τὰ κύματα. Πάντα τὰ ἱστία εἶχον συσταλῇ, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐσύριζε βιαίως ἡ λαίλαψ κατὰ τῶν ὑπολειπομένων ἀρμένων.

Ἡ ταχύτης τοῦ ἀτμοπλοίου ἠλαττώθη, ἐννοεῖται, ἐπαισθητῶς, ὑπελογίσθη δὲ, ὅτι ἤθελε φθάσει εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ εἰκοσιν ὥρας μετὰ τὴν κανονικὴν, καὶ βραδύτερον ἴσως, ἂν δὲν ἐκόπασεν ἡ τρικυμία.

Ὁ Φιλέας Φόγ προσέβλεπε μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ ἀπαθείας τὴν ἐκμανῇ ἐκείνην θάλασσαν, ἥτις κατ' αὐτοῦ ἰδίως ἐφαίνετο ἐξανασταῖσα. Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐσκυθρώπασε τὸ μέτωπόν του, καὶ ὅμως εἰκοσάωρος βραδύτης ἠδύνατο νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν περιοδείαν του, φερούσα αὐτὸν τοῦ ἀτμοκινήτου τῆς Ὑοκοχάμας. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὁ μὴ ἔχων νεῦρα, οὐτ' ἀδημονίαν ἠσθάνετο οὔτε ἀνίαν. Ἐφαίνετο τῇ ἀληθείᾳ ὅτι ἡ τρικυμία ἐκείνη περιείχετο, προὑπιλογισθεῖσα, εἰς τὸ πρόγραμμα του, ἡ δὲ κ. Ἀουδά, ἥτις συνωμίλησε μετὰ τοῦ συνοδοῦ τῆς περὶ τῆς ἐναντιότητος ἐκείνης, εἶδεν αὐτὸν ἥσυχον καὶ γαληναῖον ὡς πάντοτε.

Ὁ Φίξ ὅμως δὲν ἐθεώρει ὁμοίως τὰ πράγματα. Ἡρέσκετο τούναντίον εἰς τὴν τρικυμίαν, καὶ ἀπειρος θὰ ἦτο ἡ εὐχαρίστησίς του, ἂν τὸ 'Ραγγούρ ἠναγκάζετο νὰ ποδίσῃ. Αἱ βραδύτητες αὐταὶ συνέφερον εἰς αὐτόν, διότι θὰ ἠνάγκαζον τὸν κ. Φόγ νὰ μείνῃ ἡμέρας τινὰς ἐν Χόγγ-Κόγγ. Ὁ οὐρανὸς τέλος καὶ αἱ λαίλαπες τοῦ συνεμάχουν μετ' αὐτοῦ. Ὑπέφερε μὲν ὀλίγον ἐκ τοῦ κλυδωνισμοῦ, ἀλλὰ τί ἐσήμαινε τοῦτο; Δὲν ἠρίθμει τὰς ναυτίας του, καὶ ἐνθ' τὸ σῶμά του ἐσφάδαζε πάσχον, τὸ πνεῦμά του ἠγαλλία.

Ὡς πρὸς τὸν Πονηρίδην, μαντεύει τις εὐκόλως ὁποῖα ὑπῆρξεν ἡ ἀγανάκτησίς του καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν δοκιμασίαν. Τόσον ὥρα εἶχον τέως βραδίσει τὰ πράγματα! Γῆ καὶ θάλασσα ἐφαίνοντο ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν κύριόν του, ἀτμοκίνητα δὲ καὶ σιδηρόδρομοι ὑπῆκουον εἰς αὐτόν, καὶ ἀνεμὸς καὶ ἀτμός συνεμάχουν εὐνοοῦντες τὴν περιοδείαν του. Μήτοι ἐσήμαινε τέλος ἡ στροφή τῆς τύχης; Ὁ Πονηρίδης, ὡς εἰ ἔμελλεν αὐτὸς ἐξ ἰδίων νὰ πληρώσῃ τὰς εἰκοσιχιλιάδας λίρας τοῦ στοιχήματος, δὲν ἐξή πλέον. Ἡ τρικυμία αὐτὴ τὸν περιῆγεν εἰς ἀγανάκτησιν, ἡ λαίλαψ εἰς μανίαν, καὶ λίαν εὐχαρίστως θὰ ἔδερε τὴν ἀνυπότακτον ἐκείνην θάλασσαν, ὁ ταλαίπωρος νέος! Ὁ Φίξ ἀπέκρυψεν εἰς αὐτόν ἐπιμελῶς τὴν προσωπικὴν του εὐχαρίστησιν, καὶ καλῶς ἔπραξε, διότι ἂν τυχὸν ὁ Πονηρίδης ἐμάντευε τὴν κρυφίαν του χαράν, κάλιστα βεβαίως ἦθελεν ἀπαλλαγῇ τῶν χειρῶν του.

Καθ' ὅλην τῆς καταιγίδος τὴν διάρκειαν, ὁ Πονηρίδης ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ 'Ραγγούρ. Δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ κάτω ἀνερριχάτο εἰς τοὺς ἰστούς, καὶ κατέπληττε τὸ πλήρωμα, ἀντιλαμβάνομενος πάντων μετὰ δεξιότητος πιθήκου. Ἐκατοντάκις ἠρώτησε τὸν πλοίαρχον, τοὺς ἀξιωματικούς καὶ τοὺς ναύτας, οἵτινες δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσωσι τὸν γέλωτα, βλέποντες τὴν ἀδημονίαν του. Ἦθελε καὶ καλὰ νὰ μάθῃ πόσον θὰ διήρκει ἡ τρικυμία, περεπέμπετο δὲ εἰς τὸ βαρόμετρον, ὅπερ δὲν ἀπεφάσιζε νὰ ἀναβῇ. Καὶ τὸ ἐκίνει μὲν βιαίως ὁ Πονηρίδης, ἀλλ' εἰς μᾶτην ἀπέβαινον οἱ κλονισμοὶ καὶ αἱ ὕβρεις, ἃς ἀπέτεινε πρὸς τὸ ἄθῳν ὄργανον.

Τέλος ἐκόπασεν ἡ τρικυμία, καὶ μετεβλήθη ἡ θάλασσα τὴν 4 Νοεμβρίου, ὁ δὲ ἀνεμὸς τραπείας δύο τέταρτα πρὸς νότον, κατέστη πάλιν εὐνοϊκός. Ὁ Πονηρίδης ἐγαληνίασε μετὰ τοῦ καιροῦ, οἱ δόλωνες καὶ τὰ μεγάλα ἱστία ἀνεπετάσθησαν ἐκ νέου, καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνέλαβε τὸν δρόμον του μετὰ θαυμαστῆς ταχύτητος.

Ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ ἀνακτιθῇ ὁ ἀπολεσθεὶς χρόνος· τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπεδέχετο διόρθωσιν, καὶ ἡ γῆ ἐσημάνθη μόλις τὴν βῆν κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωῒας. Ὑπῆρχε λοιπὸν βραδύτης εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, καὶ ἡ ἀναχώρησις εἰς Ὑοκοχάμαν ἔμελλεν ἀναγκαίως ν' ἀποτύχῃ.

Τὴν ἕκτην ὥραν ὁ πλοηγὸς ἐπέβη τοῦ 'Ραγγούρ καὶ κατέλαβε θέσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιστέγου, ὅπως διαπεράσῃ τὸ πλοῖον διὰ τῶν πρὸ τοῦ λιμένος τοῦ Χόγγ-Κόγγ πόρων.

Ὁ Πονηρίδης φλογερὰν εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ νὰ μάθῃ ἂν τὸ ἀτμοκίνητον τῆς Ὑοκοχάμας εἶχεν ἀναχωρήσει ἐκ τοῦ Χόγγ-Κόγγ. Δὲν ἐτόλμα ὅμως, προτιμῶν νὰ διατηρήσῃ μικράν τινα ἐλπίδα μετὰ τῆς ἐσχάτης στιγμῆς. Εἶχε δὲ ἀνακοινώσαι

τὰς ἀνησυχίας αὐτοῦ εἰς τὸν Φίξ, ὅστις, ἀλώπηξ πονηρά—προσεπάθει νὰ τὸν παρηγορήσῃ, λέγων εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ κ. Φόγ οὐδὲν θὰ ἐξημιούτο ἀλλὰ θὰ ἐπεβιάζετο ἀπλούστατα εἰς τὸ προσεχὲς ἀτμοκίνητον. Οἱ λόγοι οὗτοι καθίσταν ἐξω φρενῶν τὸν Πονηρίδην.

Ἄν ὅμως οὗτος δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν πλοηγόν, ὁ κ. Φόγ, ἀφοῦ πρῶτον ἐσυμβουλευθῇ τὸν ὁδηγόν του, ἠρώτησεν αὐτὸν ἡσύχως, ἂν ἐγνώριζε πότε ἀνεχώρει ἀτμοκίνητον δι' Ὑοκοχάμαν.

— Αὐρίον τὸ πρωῒ, μὲ τὴν πλημμύραν, ἀπήντησεν ὁ πλοηγός.

— Ἄ! εἶπεν ἀπλῶς ὁ κ. Φόγ, οὐδεμίαν ἐκδηλώσας ἐκπληξιν.

Ὁ Πονηρίδης, παρευρισκόμενος εἰς τὸν διάλογον, ἠσθάνθη μεγάλην διάθεσιν νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν πλοηγόν, ὁ δὲ Φίξ εὐχαρίστως θὰ τὸν ἐπνιγε.

— Πῶς ὀνομάζεται τὸ ἀτμοκίνητον; ἠρώτησε πάλιν ὁ κ. Φόγ.

— Καρνάτικ.

— Δὲν ἦτο ν' ἀναχωρήσῃ χθές;

— Μάλιστα, κύριε, ἀλλ' ἔχρειάσθη νὰ ἐπισκευάσῃ τὸν λέβητά του, καὶ ἡ ἀναχώρησίς του ἀνεβλήθη δι' αὐρίον.

— Εὐχαριστῶ, ἀπήντησεν ὁ κ. Φόγ, ὅστις βηματίζων ὡς αὐτόματον, κατέβη πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ 'Ραγγούρ.

Ὁ Πονηρίδης ὅμως ἔδραξε τὴν χεῖρα τοῦ πλοηγού, καὶ σφίγγων αὐτὴν ἰσχυρῶς εἶπε:

— Πιλότε μου, εἶσαι λαμπρὸς ἄνθρωπος!

Ὁ πλοηγός, ἐννοεῖται, οὐδέποτε κατώρθωσε νὰ μάθῃ, διατὶ αἱ ἀπαντήσεις του προὔκλεισαν τὴν φιλικὴν ἐκείνην διάχυσιν τοῦ Πονηρίδου, ἀνέβη δὲ πάλιν εἰς τὸ ἐπίστεγον, καὶ ὠδήγησε τὸ ἀτμοκίνητον διὰ τῶν ἀπειραρίθμων πλοίων καὶ πλοιαρίων, ἅτινα πληροῦσι τὰς διώρυγας τοῦ Χόγγ-Κόγγ.

Κατὰ τὴν πρώτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν τὸ ἀτμόπλοιον προσωρμίζετο, καὶ οἱ ἐπιβάται ἀπεβιάζοντο.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ τύχη, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, ἐβοήθησεν ἐκτάκτως τὸν Φιλέαν Φόγ. Ἄνευ τῆς ἀνάγκης ἐκείνης τῆς ἐπισκευῆς τῶν λεβήτων του, τὸ Καρνάτικ ἦθελεν ἀναχωρήσει τὴν 5 Νοεμβρίου, οἱ δὲ μεταβαίνοντες εἰς Ἰαπωνίαν θὰ ἠναγκάζοντο ν' ἀναμείνωσιν ἐπὶ ὁκτὼ ἡμέρας τὴν ἀναχώρησιν τοῦ προσεχοῦς ἀτμοκινήτου. Καὶ καθυστέρει μὲν ἦδη ὁ κ. Φόγ εἰκοσιτεσσάρων ὥρας, ἀλλ' ἡ βραδύτης αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δυσάρεστον ἐπήρειαν εἰς τὴν λοιπὴν του ὁδοπορίαν.

Τὸ ἀτμοκίνητον, ὅπερ διέπλεε τὸν Εἰρηνικὸν μεταξὺ Ὑοκοχάμας καὶ ἁγίου Φραγκίσκου, ἀνταπεκρίνετο ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ ἀτμόπλοιον ὅπερ κατέπλεεν ἐκ Χόγγ-Κόγγ, καὶ δὲν ἠδύνατο

ν' ἀποπλεύσῃ πρὶν τοῦτο ἀφίχθῃ. Καὶ θὰ ἐπῆρχετο μὲν βεβαίως ἐν Ὑοκοχάμα εἰκοσιτεσσάρων ὥρων βραδύτης, ἀλλὰ κατὰ τὸν διάπλου τοῦ Εἰρηνικοῦ, διαρκοῦντα εἰκοσι καὶ δύο ἡμέρας, εὐκόλον ἦτο νὰ ἀνακτιθῇ ὁ ἀπολεσθεὶς χρόνος. Οὕτω λοιπὸν ὁ Φιλέας Φόγ—πλὴν καθυστερήσεως εἰκοσιτεσσάρων ὥρων,—εὐρίσκετο ἐν τὸς τῶν ὥρων τοῦ προγράμματός του, μετὰ τριάκοντα πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκ Λονδίνου ἀναχωρήσεώς του.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ Καρνάτικ ἔμελλε ν' ἀποπλεύσῃ τὴν ἐπαύριον μόνον κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωῒας, ὁ κ. Φόγ εἶχεν ἐνώπιόν του δεκαεὶ ὥρας, ὅπως ἀσχοληθῇ περὶ τῶν ὑποθέσεων του, δηλαδή τῶν ὑποθέσεων τῆς κ. Ἀουδά. Ἀποβάς τοῦ ἀτμοκινήτου, προσέφερεν εἰς αὐτὴν τὸν βραχιονά του, καὶ τὴν ὠδήγησεν εἰς ἐν φορεῖον. Ἐζήτησε δὲ παρὰ τῶν κομιστῶν νὰ τῷ ὑποδείξωσιν ἐν ξενοδοχείῳ, καὶ οὗτοι ὠνόμασαν τὸ Ξενοδοχεῖον τοῦ Σουλλόγου. Τὸ φορεῖον ἐκίνησεν, ἀκολουθούμενον ὑπὸ τοῦ Πονηρίδου, καὶ μετὰ εἰκοσι λεπτὰ ἐφθασεν εἰς τὸν προορισμὸν του.

Τὰ προσήκοντα δώματα ἐμισθώθησαν διὰ τὴν νεαράν γυναῖκα, καὶ ὁ Φιλέας Φόγ ἐμερίμνησεν, ὅπως ἔχῃ αὕτη πᾶν τὸ χρεῖωδες. Εἶτα δὲ εἶπεν εἰς αὐτὴν, ὅτι ἀπῆρχετο ἀμέσως ν' ἀναζητήσῃ τὸν συγγενὴ τῆς ἐκείνου, εἰς ὃν ἔμελλε νὰ τὴν παραδώσῃ ἐν Χόγγ-Κόγγ, καὶ συνάμα παρήγγειλεν εἰς τὸν Πονηρίδην νὰ παραμείνῃ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του, ἵνα μὴ μείνῃ μόνη ἡ κ. Ἀουδά.

Μετὰ ταῦτα ὁ εὐπατρίδης εἶπε καὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ χρηματιστήριον, σκεφθεὶς ὅτι ἐκεῖ θὰ ἦτο βεβαίως γνωστὸν πρόσωπον ὁ ἐντιμὸς Ζεζέ, λογιζόμενος μεταξὺ τῶν πλουσιωτέρων ἐμπόρων τῆς πόλεως.

Ὁ μεσίτης, εἰς ὃν ἀπετάθη ὁ κ. Φόγ, ἐγνώριζε τῷ ὄντι τὸν Παρσίδην ἔμπορον. Ἀλλὰ πρὸ δύο ἐτῶν εἶχεν οὗτος καταλίπει τὸν Κίναν, πλουτήσας, καὶ μεταβῇ εἰς τὴν Εὐρώπην, —τὴν Ὀλλανδίαν ὡς ἐλέγετο—ὅπερ ἄλλως ἦτο εὐεξήγητον ὡς ἐκ τῶν πολλῶν σχέσεων, ἃς εἶχε μετὰ τῶν χωρῶν ἐκείνων κατὰ τὸ ἐμπορικὸν αὐτοῦ στάδιον.

Ἐπιστρέψας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὁ Φόγ, ἐζήτησε παρ' αὐτὰ τὴν ἄδειαν νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς κ. Ἀουδά, καὶ χωρὶς τινος προοιμίου ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτήν, ὅτι ὁ ἐντιμὸς κ. Ζεζέ δὲν διέμενε πλέον ἐν Χόγγ-Κόγγ, ἀλλ' ὅτι πιθανῶς κατῴκει ἐν Ὀλλανδίᾳ.

Πρὸς ταῦτα οὐδὲν κατ' ἀρχὰς ἀπήντησεν ἡ κ. Ἀουδά, ἀλλ' ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν της καὶ ἔμεινε σκεπτικὴ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. Εἶτα δὲ διὰ τῆς γλυκείας τῆς φωνῆς ἠρώτησε:

— Τί νὰ κάμω λοιπόν, κ. Φόγ;

— Ἀπλούστατον ἀπήντησεν ὁ εὐπατρίδης. Νὰ ἐπανέλθετε εἰς τὴν Εὐρώπην.

— Ἀλλά δὲν ἤμπορῶ νὰ καταχρασθῶ περισσότερον. . .

— Δὲν καταχρᾶσθε, καὶ ἡ παρουσία σας δὲν ταραττει διόλου τὸ πρόγραμμά μου.—Πονηρίδης!

— Διατάξατε! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Πήγαινε εἰς τὸ Καρνάτικ, καὶ πᾶρε τρεῖς κοιτώνας.

Ὁ Πονηρίδης, περιχαρὴς ὅτι ἐμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοπορίαν του ἐν συνοδίᾳ τῆς νέας γυναίκας, ἥτις ἦτο προσηνεστάτη πρὸς αὐτόν, κατέλειπε εὐθὺς τὸ ξενοδοχεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ὁπου ὁ Πονηρίδης δεικνύει ζωηρότερον τοῦ δέοντος ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ κυρίου του, καὶ τί ἐκ τούτου προέρχεται.

Τὸ Χόγγ-Κόγγ εἶνε μικρὰ νῆσος, ἥς παρέδωκε τὴν κατοχὴν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1842 συνθήκη τοῦ Ναγκίγγ. Ἐντὸς ὅμως ὀλίγων ἐτῶν τὸ ἀποικιστικὸν τῆς Μεγάλης Βρετανίας πνεῦμα ἵδρυσεν ἐπ' αὐτῆς σπουδαίαν πόλιν καὶ ἐδημιούργησε τὸν λιμένα τῆς Βικτωρίας. Ἡ νῆσος αὕτη κεῖται κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ τῆς Καντῶνος, ἐξήκοντα δὲ μόνον μίλια χωρίζουσιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς πορτογαλικῆς πόλεως τοῦ Μακάο, κειμένης ἐπὶ τῆς ἀντιπέρας ὁχθῆς τοῦ ποταμοῦ. Τὸ Χόγγ-Κόγγ ἐμελλεν ἀναγκαιῶς νὰ καταβάλλῃ τὸ Μακάο ἐν πάλῃ ἐμπορικῇ, σήμερον δὲ τὸ πλεῖστον τῆς σινικῆς διαμετακομίσεως ἐνεργεῖται διὰ τῆς ἀγγλικῆς πόλεως. Βλέπων δὲ τις τὰ νεώριά της, τὰ νοσοκομεῖά της, τὰς ἀποθήκας της, τὴν γοτθικὴν τῆς μητροπόλεως, τὸ διοικητήριον αὐτῆς καὶ τὰς λειοστρώτους ὁδοὺς της, ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι πόλις τις ἐμπορικὴ τῆς κομητείας τοῦ Κέντ ἢ τοῦ Σῶρρεϋ, διαδραμοῦσα τὴν ὑδρόγειον, ἀνεφύη εἰς τὸ ἄκρον αὐτὸ τῆς Κίνας, τοὺς ἀντίποδας τῆς σχεδόν.

Ὁ Πονηρίδης λοιπόν, τὰς χεῖρας ἔχων ἐντὸς τῶν θυλακίων του, μετέβη εἰς τὸν λιμένα τῆς Βικτωρίας, θεωρῶν τὰ φορεῖα, τὰ ἱστιοκίνητα δίτροχα ἀμάξια, ἐν χρήσει ἔτι ὄντα ἐν τῷ Οὐβρανίῳ κράτει, καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰνδῶν, Ἰαπώνων καὶ Εὐρωπαίων, οἵτινες συνωθοῦντο διὰ τῶν ὁδῶν. Ὁ χρηστὸς νέος ἐπανεβλεπε σχεδὸν πάλιν τὴν Βομβάην, τὴν Καλκούταν καὶ τὴν Σιγκαπὸρην. Γάργχει οὕτως εἰπεῖν ὁρμαθὸς τις ἀγγλικῶν πόλεων κύκλω τῆς γῆς.

Ἐφθασε δὲ οὕτως εἰς τὸν λιμένα, ὅπου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ τῆς Καντῶνος, ἔβρουον ἀληθῶς πλοῖα παντὸς ἔθνους, ἀγγλικά, γαλλικά, ἀμερικανικά, ὁλλανδικά, πολεμικά καὶ ἐμπορικά σκάφη, σινικά καὶ ἰαπωνικά ἀκάτια, λέμβοι καὶ πλοῖα παντοειδῆ, ἔτι δὲ καὶ ἀνθοφόρα ἐφόλκια, ἀποτελοῦντα οἶονεὶ κινητὰ τινα ἀνθοκομεῖα ἐπὶ τῶν κυμάτων. Περιπατῶν ἐκεῖ ὁ Πονηρίδης, παρετήρησεν ἱκανοὺς ἐγγχωρίους γέ-

ροντας κίτρινοφόρους, εἰσελθὼν δὲ εἰς σινικὸν κουρεῖον, ὅπως ξυρισθῇ κατὰ τὸν σινικὸν τρόπον, ἔμαθε παρὰ τοῦ κουρέως, λαλοῦντος ἀρετὰ τὴν ἀγγλικὴν, ὅτι οἱ γέροντες ἐκεῖνοι ἦσαν τοῦλάχιστον ὀγδοηκοντούτεις, καὶ ὅτι εἶχον ἐκ τῆς ἡλικίας των τὸ προνόμιον νὰ ἐνδύωνται κίτρινα, ὡς ὁ αὐτοκράτωρ. Τὸ πρᾶγμα ἐφάνη ἀστείον εἰς τὸν Πονηρίδην, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί.

Ξυρισθεὶς μετέβη εἰς τὴν ἐπιβάθραν τοῦ Καρνάτικ, εἶδε δ' ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ἐκπλαγῇ διὰ τοῦτο, τὸν Φίξ περιπατοῦντα ἄνω καὶ κάτω, καὶ δεικνύοντα διὰ τῆς μορφῆς αὐτοῦ μεγίστην ἀδημονίαν.

— Ἐξαίρετα! διελογίσθη ὁ Πονηρίδης, οἱ κύριοι τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου εὐρίσκονται ἀσχημα.

Καὶ ἐπλησίασε τὸν Φίξ φαιδρῶς μειδιῶν, μηδὲ φαινόμενος ὅτι παρετήρει τὴν δυσἀρεσκίαν τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος, ὅστις εὐλόγως κατηρᾶτο τῆς καταχθονίου τύχης ἥτις τὸν κατεδίωκεν. Οὐδὲν ἐνταλμα συλλήψεως εἶχεν ἀφ' ἑαυτοῦ. Τὸ ἐνταλμα ἔτρεχε προδήλως κατόπιν του, καὶ, μόνον ἂν οὗτος διέμενεν ἡμέρας τινὰς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἡδύνατο νὰ τὸν φθάσῃ. Ἀλλὰ τὸ Χόγγ-Κόγγ ἦν ἡ ἐσχάτη κατὰ τὴν περιοδείαν ἐκείνην ἀγγλικὴ πόλις καὶ ὁ κ. Φόγγ διέφευγεν ὀριστικῶς τὰς χεῖράς του, ἂν δὲν κατῴρθωνε νὰ τὸν κρατήσῃ ἐκεῖ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας.

— Λοιπόν, κύριε Φίξ, ἀπεφασίσατε νὰ ἔλθετε μαζί μας εἰς τὴν Ἀμερικὴν; ἠρώτησεν ὁ Πονηρίδης.

— Ναί, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος σφίγγων τοὺς ὀδόντας.

— Ἔτσι δά! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης, διαρρήγνυμένος εἰς γέλωτα. Καλὰ τὸ ἔλεγα ἐγώ, ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μᾶς ἀποχωρισθῇτε. Ἐλᾶτε νὰ πάρετε τὸ εἰσιτήριόν σας, ἔλᾶτε!

Καὶ εἰσελθόντες ἀμφότεροι εἰς τὸ πρακτορεῖον, ἔλαβον τέσσαρας κοιτώνας. Ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος παρετήρησεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι περατωθεῖσάν των ἐπισκευῶν τοῦ Καρνάτικ, τὸ ἀτμοπλοῖον ἐμελλε ν' ἀναχωρήσῃ τὸ ἐσπέρας κατὰ τὰς ὀκτώ, καὶ οὐχὶ τὴν ἐπαύριον πρωΐαν, ὡς εἶχεν ἀναγγελοῦν.

— Πολὺ καλὰ! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης. Αὐτὸ θ' ἠρέσῃ τοῦ κυρίου μου. Πηγαίνω νὰ τὸν εἰδοποιήσω.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Φίξ ἔλαβεν ἐσχατόν τι μέτρον. Ἀπεφάσισε νὰ ὁμολογήσῃ πάντα εἰς τὸν Πονηρίδην, σκεφθεὶς, ὅτι αὐτὸ ἴσως ἦτο τὸ μόνον μέσον, ὅπως κρατήσῃ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὸν Φίλεαν Φόγγ εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ.

Ἐξερχόμενος τοῦ πρακτορείου, προέτεινεν ὁ Φίξ εἰς τὸν σύντροφόν του νὰ εἰσέλθωσιν εἰς ἐν καπηλεῖον, ἵνα δροσισθῶσιν, ὁ δὲ Πονηρίδης, ἔχων καιρὸν διαθέσιμον, ἐδέχθη.

Οὕτως εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς καπηλεῖον τι

ἐπὶ τῆς προκυμιάς κείμενον καὶ ἱκανῶς ἐλκυστικὴν ἔχον τὴν ὄψιν. Ἦτο δ' αὐτὸ εὐρεῖα αἵθουσα, καλῶς κῦτρεπισμένη, καὶ περιέχουσα εἰς τὸ βάθος τῆς κλίνης στρατοπέδου, μετὰ προσκεφαλαίων, ἐφ' ἧς κατέκειντό τινες κοιμώμενοι.

Τριακοντάς τις θαμιστῶν ἐκάθηντο ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ἐγγὺς λυγοπλέκτων τραπεζίων, καὶ ἄλλοι μὲν αὐτῶν ἐκένουν πώματα ζύθου ἀγγλικοῦ, ἄλλοι δὲ κοτύλας οἶνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ οἱ πλεῖστοι ἐκάπνιζον ἀπὸ μακρῶν καπνοσυρίγγων ἐκ κοκκινόχρωματος σφαιριδία ὀπίου συνεζυμώμενα μετὰ ῥοδελαίου. Ἐνίοτε ληθαργῶν τις καπνιστῆς ὠλίσθαιεν ὑπὸ τὴν τράπεζαν, οἱ δὲ ὑπηρετῆται τοῦ καταστήματος, ἀναλαμβάνοντες αὐτόν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν, τὸν ἔφερον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸν κατέθετον ἐγγὺς τῶν ἄλλων του συναδέλφων. Εἴκοσι δὲ περίπου τοιοῦτοι μέθυσοι, εἰς τὸν ἐσχατόν εὐρίσκόμενοι βαθμὸν τῆς ἀποκνηνώσεως, κατέκειντο ἐγγὺς ἀλλήλων.

Ὁ Φίξ καὶ ὁ Πονηρίδης ἐνόησαν, ὅτι εἶχον εἰσέλθει εἰς καπνιστήριον, φοιτῶμενον ὑπὸ τῶν βλακῶδων ἐκείνων, κατίσχων, ἐλεεινῶν καὶ ἡλιθίων ὄντων, εἰς ἃ ἡ ἀκπῆλος Ἀγγλία πωλεῖ κατ' ἔτος δικακοσίαν ἐξήκοντα ἑκατομμυρίων ὀλέθριον φάρμακον, καλούμενον ὀπιον. Ἀπόβλητα ἀληθῶς ἑκατομμύρια, ἅτινα τελεῖ φόρον ἐν τῶν μυσαρωτάτων ἐλαττωμάτων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Ἡ σινικὴ κυβέρνησις πολλάκις ἐπεδίωξε δι' αὐστηρῶν νόμων τὴν περιστολὴν τῆς καταχρήσεως ταύτης, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἀπὸ τῶν πλουσίων, εἰς οὓς καὶ μόνους τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπετρέπετο τοῦ ὀπίου ἡ χρῆσις, κατέβη βαθυμυδὸν ἡ συνήθεια εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, καὶ οὐδεὶς πλέον ὑπῆρξε δυνατός περιορισμὸς τοῦ ὀλέθρου. Τὸ ὀπιον καπνίζεται πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἐν τῷ μεσημβρινῷ κράτει. Ἄνδρες δὲ καὶ γυναῖκες εἰσὶν ἐκδοτοὶ εἰς τὸ οἰκτρὸν αὐτὸ πάθος, καὶ ἅπασι συνεθίσαντες τὴν εἰσπορὴν τοῦ ὀπίου, δὲν δύνανται πλέον νὰ τὸ στερηθῶσι, χωρὶς νὰ ὑποφέρωσιν ὀδυνηροτάτας τοῦ στομάχου συστολᾶς. Καλὸς καπνιστῆς δύναται νὰ καπνίσῃ ὀκτὼ σύριγγας τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ἀποθνήσκει ἐντὸς πέντε ἐτῶν.

Εἰς ἐν λοιπὸν τῶν καταγωγίων τούτων, ἅτινα καὶ ἐν Χόγγ-Κόγγ εἰσὶ πολυάριθμα, εἰσῆλθον ὁ Φίξ καὶ ὁ Πονηρίδης, ὅπως δροσισθῶσι. Καὶ δὲν εἶχε μὲν χρήματα ὁ Πονηρίδης, ἀλλ' ἐδέχθη τὴν προσφορὰν τοῦ συντρόφου του, ἐπιφυλασσόμενος ν' ἀνταποδώσῃ ἐγκαίρως τὴν χάριν. Ἐζήτησαν δὲ δύο φιάλας πόρτο, ἃς μεγαλοπρεπῶς ἐτίμησεν ὁ Πονηρίδης, ἐνῶ ὁ Φίξ, ἐπιφυλακτικώτερος, παρετήρει προσεκτικώτατα τὸν σύντροφόν του, καὶ ἐλάλησεν περὶ διαφόρων πραγμάτων, ἰδίως δὲ περὶ τῆς εὐτυχοῦς ιδέας τοῦ Φίξ, τοῦ νὰ ἐπιβιβάσθῃ ἐπὶ τοῦ Καρνάτικ.

Γενομένου τοῦ λόγου περὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τούτου, οὐτινος ἡ ἀναχώρησις εἶχεν ἐπιταχυνθῇ κατὰ τινὰς ὥρας, ὁ Πονηρίδης, κενωθεισῶν ἤδη τῶν φιαλῶν, ἠγέρθη, ὅπως μεταβῇ πρὸς εἰδοποίησιν τοῦ κυρίου του.

Ἀλλ' ὁ Φίξ τὸν ἐκράτησε.

— Μίαν στιγμὴν! εἶπε.

— Τί θέλετε, κύριε Φίξ;

— Ἐχω νὰ σοῦ ὁμιλήσω περὶ σπουδαίων πραγμάτων.

— Περὶ σπουδαίων πραγμάτων! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης, ἀποπίνων σταγόνας τινὰς οἶνου, αἵτινες εἶχον μείνει εἰς τὸ βάθος τοῦ ποτηρίου του. Τὰ λέγομεν αὐρίον· σήμερον δὲν ἔχω καιρόν.

— Μείνε, ὑπέλαβεν ὁ Φίξ. Πρόκειται περὶ τοῦ κυρίου σου.

Τοῦτο ἀκούσας ὁ Πονηρίδης, προσεῖδε μετὰ προσοχῆς τὸν εἰς αὐτόν ἀποτεινόμενον· τῷ ἐφάνη δὲ παράδοξος ἡ ἐκφρασις τῆς μορφῆς τοῦ Φίξ, καὶ ἐκάθισε πάλιν.

— Τί ἔχετε λοιπὸν νὰ μοῦ εἰπῇτε; ἠρώτησε.

Ὁ Φίξ ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ συντρόφου του, καὶ ταπεινῶν τὴν φωνήν,

— Ἐμμαντεύσατε ποῖος εἰμι; ἠρώτησεν.

— Ἄλλο τίποτε! εἶπε μειδιῶν ὁ Πονηρίδης.

— Τότε λοιπὸν θὰ σὰς ὁμολογήσω τὰ πάντα.

— Τώρα ποῦ τὰ γνωρίζω, ἀγαπητέ! Αὐτὸ δὰ εἶνε νόστιμον! Ἀλλ' ἄς ἦνε, δὲν πειράζει. Πρέπει ὅμως νὰ σὰς εἰπῶ κ' ἐγώ, πρὶν εἰπῇτε σεῖς, ὅτι οἱ κύριοι αὐτοὶ ἐξοδεύονται τοῦ κάκου.

— Τοῦ κάκου! εἶπεν ὁ Φίξ· τόσον 'ξεύρεις, τόσον λές! φαίνεται, ὅτι δὲν γνωρίζεις περὶ τίνος ποσοῦ πρόκειται!

— Πῶς δὲν γνωρίζω! Εἴκοσι χιλιάδες λίραις εἶνε!

— Πενήντα καὶ πέντε χιλιάδες! ἐπανελάβεν ὁ Φίξ, σφίγγων τὸν βραχίονα τοῦ γάλλου.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης· ἐτόλμησεν ὁ κ. Φόγγ... πενήντα πέντε χιλιάδας λίρας!.. Αἶ, τότε, τόσῳ περισσότερον πρέπει νὰ σπεύσω, προσέθηκεν, ἐγειρόμενος ἐκ νέου.

— Πενήντα πέντε χιλιάδες λίραις εἶνε, ἐπανελάβεν ὁ Φίξ, — παραγγέλλων μίαν φιάλην βράνδου, καὶ ἀναγκάζων τὸν Πονηρίδην νὰ καθίσῃ ἐκ νέου—καὶ ἂν ἐπιτύχῃ, κερδίζῃ ἀμοιβὴν δύο χιλιάδων λιρῶν. Δέχεσθαι τὰς πεντακοσίας, μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ μὲ βοηθήσῃ;

— Νὰ σὲ βοηθήσω; ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, διαστέλλων ὑπερμέτρως τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ναί! νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ κρατήσω ἐδῶ δι' ὀλίγας ἡμέρας τὸν κ. Φόγγ.

— Καλὲ τί μοῦ λέγεις, ἀγαπητέ! εἶπεν ὁ Πονηρίδης. Δὲν εὐχαριστοῦνται λοιπὸν οἱ κύριοι αὐτοί, ὅτι ἔστειλαν κατάσκοπον εἰς τὸν αὐθέντην μου, ὅτι ὑποπτεύονται τὴν τιμιότητά του, ἀλλὰ θέλουν ἀκόμη νὰ τοῦ παρρησιάζωνται καὶ

ἐμπόδια! ὦ! ἐντρέπομαι, σὲ βεβαιῶν, εἰς λο-
γαριασμόν των.

— Δὲν ἐννοῶ τί μοῦ λέγεις! εἶπεν ὁ Φίξ.

— Λέγω ὅτι αὐτὸ εἶνε ἀγένεια! Εἶνε λησεία,
εἶνε γύμνωσις καθαρὰ τοῦ κ. Φόγ.

— Αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν!

— Ἄλλ' αὐτὸ εἶνε σωστή ἐνέδρα! ἀνεφώνη-
σεν ὁ Πονηρίδης, ζωρότερος ὅλον ἐν γινόμενος
ὕπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ βράνδου, ὅπερ ἐκίρνα εἰς
αὐτὸν ὁ Φίξ, καὶ ὅπερ ἐκεῖνος ἐπινεν ἀνεπαί-
σθητως. Ἐνέδρα σωστή! ὦ! καὶ εἶνε καὶ ἄν-
θρωποι καθὼς πρέπει! καὶ συνάδελφοι!

Ὁ Φίξ δὲν ἐνόει πλέον τίποτε.

— Συνάδελφοι! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, μέλη
τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου! Μάθετε, κ. Φίξ,
ὅτι ὁ αὐθέντης μου εἶνε τίμιος ἄνθρωπος, καὶ
ἐννοεῖ νὰ κερδίσῃ τιμῶς τὸ στοίχημά του.

— Ἄλλὰ τί λοιπὸν με νομίζεις; ἠρώτησεν ὁ
Φίξ, ἀτενίζων ἐπὶ τὸν Πονηρίδην.

— Τί σὲ νομίζω; Πράκτορα τῶν μελῶν τοῦ
Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου, ὅστις ἔλαβεν ἐντολὴν
νὰ ἐξελέγξῃ τὸ δρομολόγιον τοῦ κυρίου μου, . . .
πρᾶγμα λίαν ταπεινωτικόν! Δι' αὐτό, μολονότι
ἐνόησα τὴν ιδιότητά σας, δὲν εἶπα τίποτε εἰς
τὸν κ. Φόγ.

— Δὲν γνωρίζεις λοιπὸν . . . ; ἠρώτησε ζωη-
ρῶς ὁ Φίξ.

— Τίποτε, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης κενῶν
καὶ πάλιν τὸ ποτήριόν του.

Ὁ ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητὴς ἔφερε τὴν χεῖρα
εἰς τὸ μέτωπον, διστάζων πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὸν
λόγον. Τί νὰ πράξῃ; Ἡ πλάνη τοῦ Πονηρίδου
ἐφαίνετο εἰλικρινής, ἀλλὰ καθίστα ἔτι δυσχε-
ρέστερον τὸ σχέδιόν του. Ὁ νέος οὗτος ὠμίλει
προδῆλως ἐν πλήρει καλῇ πίστει, οὐδ' ἦτο, ὡς
εἶχε φοβηθῇ ὁ Φίξ, συνένοχος τοῦ κυρίου του.

— Λοιπὸν, διελογίσθη, ἀφοῦ δὲν εἶνε συνένο-
χός του, θὰ με βοηθήσῃ.

Οὕτως ἔλαβε πάλιν νέαν ἀπόφασιν ὁ ἀсту-
νομικὸς πράκτωρ, καθότι ἄλλως δὲν εἶχε καὶ
καιρὸν πλέον νὰ περιμένῃ. Ἐκ παντὸς τρόπου
ἔπρεπε νὰ κρατήσῃ τὸν κ. Φόγ εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ.

— Ἀκουσε, εἶπεν ὁ Φίξ διὰ βραχείας φωνῆς,
ἄκουσέ με καλὰ. Δὲν εἶμαι ὅ,τι νομίζεις, δηλαδὴ
πράκτωρ τῶν μελῶν τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλ-
λόγου. . .

— Ἔτσι; εἶπεν ὁ Πονηρίδης, θεωρῶν αὐτὸν
ἐμπαικτικῶς.

— Εἶμαι ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητὴς, ἐπιφορ-
τισμένος ἀποστολῇ ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῆς
ἀστυνομίας τοῦ Λονδίνου.

— Σὺ . . . ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητὴς.

— Μάλιστα, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀποδείξις, εἶπεν ὁ
Φίξ, ἐξάγων ἐγγράφον τι ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου
του, καὶ δεικνύων εἰς τὸν σύντροφόν του διορι-
σμὸν ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς
κεντρικῆς ἀστυνομίας.

Ὁ Πονηρίδης ἐθεώρει κατὰπληκτος τὸν Φίξ,
μηδὲ λέξιν δυνάμενος ν' ἀρθρῶσῃ.

— Τὸ στοίχημα τοῦ κ. Φόγ, ὑπέλαβεν ἐκεῖ-
νος, εἶνε στρατήγημα, τοῦ ὁποῦ εἶσθε θύματα,
καὶ σὺ καὶ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, διότι αὐτὸς
εἶχε συμφέρον νὰ σᾶς κάμῃ συνενόχους χωρὶς
νὰ τὸ γνωρίζετε.

— Ἄλλὰ διατί; ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης.

— Ἀκουσε. Τὴν 28 παρελθόντος Σεπτεμ-
βρίου κλοπὴ πεντήκοντα πέντε χιλιάδων λιρῶν
διεπράχθη εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας, ὑπὸ
προσώπου τοῦ ὁποῦ κατωρθώθη νὰ σημειωθῇ
τὰ χαρακτηριστικά. Ἰδοὺ δὲ ἡ σημείωσις των.
Εἶνε ἀπαράλλακτα τὰ χαρακτηριστικά τοῦ κ.
Φόγ.

— Καλὲ τί εἶνε αὐτά! ἀνεφώνησεν ὁ Πονη-
ρίδης, κτυπῶν τὴν τράπεζαν διὰ τῆς στερεῆς
του πυγμῆς. Ὁ αὐθέντης μου εἶνε ὁ τιμιώτερος
ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

— Ποῦ τὸ ἤξεύρεις; ἠρώτησεν ὁ Φίξ. Οὐδὲ
κἀν τὸν γνωρίζεις. Ἐμβῆκες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν
του τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεχώρησε με-
τόσθον βίαν, χωρὶς σκευή, με μίαν πρόφασιν μό-
νον καὶ μ' ἐν κολοσσιαῖον ποσὸν χαρτονομισμά-
των. Καὶ τολμᾷς νὰ ὑποστηρίξῃς ὅτι εἶνε τί-
μιος ἄνθρωπος!

— Μάλιστα! μάλιστα! ἐπανελάμβανε μη-
χανικῶς ὁ ταλαίπωρος νέος.

— Θέλεις λοιπὸν νὰ φυλακισθῇς καὶ σὺ ὡς
συνένοχός του;

Ὁ Πονηρίδης ἐκράτει τὴν κεφαλὴν του διὰ
τῶν δύο χειρῶν. Ἡ μορφὴ του ἦτο ἀγνώριστος,
καὶ δὲν ἐτόλμα πλέον ν' ἀτενίσῃ ἐπὶ τὸν ἀсту-
νομικὸν πράκτορα. Ὁ Φιλέας Φόγ κλέπτῃς, αὐ-
τός, ὁ σωτὴρ τῆς Ἀουδά, ὁ εὐγενὴς καὶ γενναῖος
ἄνθρωπος! Καὶ ὅμως πόσα τεκμήρια ὑπῆρχον
ἐναντίον του! Ὁ Πονηρίδης προσεπάθει ν' ἀπο-
διώξῃ τὰς ὀλισθαίνουσας εἰς τὸν νοῦν του ὑπο-
ψίας, μὴ θέλων νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἐνοχὴν τοῦ
κυρίου του.

— Τέλος πάντων τί θέλεις ἀπ' ἐμέ; εἶπε
πρὸς τὸν ἀστυνομικὸν πράκτορα καταβάλλον ἐ-
σχάτην προσπάθειαν ὅπως κρατηθῇ.

— Ἰδοὺ τί σὲ θέλω, ἀπήντησεν ὁ Φίξ. Πα-
ρηκολούθησα τὸν κ. Φόγ ἕως ἐδῶ. Ἄλλὰ δὲν ἔ-
λαβα ἀκόμη τὸ ἐνταλμα τῆς συλλήψεώς του,
τὸ ὁποῖον ἐζήτησα ἀπὸ τὸ Λονδίνον. Πρέπει νὰ
με βοηθήσῃς νὰ τὸν κρατήσω εἰς τὸ Χόγγ-
Κόγγ. . .

— Ἐγώ! νὰ σέ. . .

— Καὶ μοιραζόμεθα οἱ δύο τὴν ἀμοιβὴν τῶν
δύο χιλιάδων λιρῶν, τὰς ὁποίας ὑπεσχέθη ἡ
τράπεζα τῆς Ἀγγλίας. . .

— Ποτέ! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ὅστις ἠ-
θέλησε νὰ ἐγερθῇ, ἀλλ' ἐπανεπέσεν, αἰσθανό-
μενος ὅτι ἐξέλειπον αὐτὸν συγχρόνως τό τε λο-
γικὸν του καὶ αἱ δυνάμεις του.

— Κύριε Φίξ, εἶπε τρυκλιζών, καὶ ἀληθῆ ἂν
ἦνε ὅσα μοῦ λέγεις, . . . καὶ κλέπτῃς ἂν ἦνε
ὁ αὐθέντης μου . . . ποῦ δὲν τὸ παραδέχομαι . . .
πάλιν . . . εἶμαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του . . . τὸν
εἶδα γενναῖον καὶ καλόν . . . Νὰ τὸν προδώ-
σω . . . ποτέ . . . δι' ὅλον τὸν κόσμον . . . τὸ
χωριό μου . . . δὲν βγάζει προδότας. . .

— Ἀρνεῖσαι λοιπὸν;

— Ἀρνοῦμαι.

— Ἀς ὑποθέσωμεν, ὅτι δὲν εἶπα τίποτε, καὶ
ἄς πιοῦμεν!

— Ἀς πιοῦμεν!

Καὶ ὁ μὲν Πονηρίδης ἠσθάνετο ἐπὶ μᾶλλον κυ-
ριεύουσιν αὐτοῦ τὴν μέθην, ὁ δὲ Φίξ, ἐννοῶν ὅτι
ἐκ παντὸς τρόπου ἔπρεπε ν' ἀποχωρήσῃ αὐτὸν
τοῦ κυρίου του, ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ αὐτὸν
ἐντελῶς ἄχρηστον. Λαβὼν λοιπὸν μίαν τῶν ἐπὶ
τῆς τραπέζης εὐρισκομένων ὀπισθεμῶν καπνο-
συρίγγων, ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Πο-
νηρίδου, ὅστις ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὰ χεῖλη του,
τὴν ἀνῆψε, καὶ ῥοφήσας μικρὸν ἐξ αὐτῆς, κατέ-
νευσε βαρεῖαν τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ
ναρκωτικοῦ.

— Τέλος πάντων! εἶπεν ὁ Φίξ, βλέπων τὸν
Πονηρίδην ἀδρανῆ, ὁ κ. Φόγ δὲν θὰ μάθῃ ἐγ-
καίρως ὅτι ἀναχωρεῖ τὸ *Καρνάτικ*, καὶ ἂν ἀ-
ναχωρήσῃ, ὁ ἀναχωρήσας τοῦλάχιστον χωρὶς τὸν
κατηραμένον αὐτὸν γάλλον.

Καὶ πληρώσας τὰ καταναλωθέντα ἐξῆλθε.

[Ἐπεται συνέχεια.]

Καθ' ἃ ὑπεσχέθημεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας,
μεταδίδομεν αὐτοῖς κατωτέρω τεμάχιον τι ἐκ τῆς βρα-
θευθείσης μεταφράσεως τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου τοῦ
δράματος τοῦ Λέσιγγ «Νάθαν ὁ σοφός».

Ἡ μετάφρασις τοῦ κ. Βλάχου δημοσιεύεται, ὡς μνη-
σθέντες, ὅσον οὕτω, χαίρομεν δὲ ὅτι ἡμεῖς πρῶτοι πα-
ρέχομεν τὰ πρωτόλεια αὐτῆς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς
Ἑστίας.

Ὁ «Νάθαν» θεωρεῖται ὡς τὸ ἄριστον τῶν δραματικῶν
ἔργων τοῦ Λέσιγγ, εἰς οὗ τὰ κριτικὰ ἰδίως συγγράμ-
ματα οφείλεται ἡ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῆς γαλλικῆς μιμή-
σεως ἀπαλλαγὴ τῆς γερμανικῆς φιλολογίας καὶ ἡ ἐθι-
κωτέρα αὐτῆς διαμόρφωσις. Σκοπὸς τοῦ δράματος τοῦ-
του εἰδικὸς (πλὴν τοῦ γενικοῦ, ὃν προδίδετο ὁ Λέσιγγ
δι' ὅλον αὐτοῦ τῶν δραματικῶν ἔργων, τοῦ νὰ ὑποδείξῃ
δηλαδὴ τὴν προσήκουσαν ὁδὸν ἐν τῇ εἰδῇ τούτῃ τῆς
ποιήσεως) εἶνε ἡ τῆς θρησκευτικῆς ἀνοχῆς ἥτοι ἀνεξί-
θησκείας ὑπεραπολογία. Ὁ χριστιανισμός, ὁ ἰουδαϊ-
σμός καὶ ὁ μωαμεθανισμός, διὰ τριῶν κυρίως προσώπων
παριστάμενοι, ἀγωνίζονται τὸ πρῶτον πρὸς ἀλλήλους
περὶ μεγαλείου καὶ γενναιοφροσύνης, εἶτα δὲ συμφ-
λιούνται ἐν τῇ τελευταίᾳ πράξει. Τὰ τρία ταῦτα πρό-
σωπα εἶνε εἰς Τούρκος, εἰς Ἰουδαῖος καὶ εἰς Ναΐτης. Ὁ

1. Ναΐται (Templiers) ἦσαν τάγμα θρησκευτικὸν καὶ
ἱπποτικόν, ἱδρυθὲν τῇ 1128 ὑπὸ τινων εὐπατριδῶν, ὁρ-
κισθέντων νὰ ὑπερασπίζωσι τοὺς εἰς Παλαιστίνην πο-
ρευομένους εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἁγίου Τάφου. Τὸ τάγ-
μα τοῦτο κατηργήθη τῇ 1314, ὅτε πάντες μὲν οἱ ἐν
Γαλλίᾳ Ναΐται συνελήφθησαν ἀδίκως, ὁ δὲ μέγας αὐτῶν
μάγιστρος Ἰάκωβος Molay μετὰ τινων τῶν προδύχοντων
τοῦ τάγματος ἐκὰθ' ἑαυτῶν. Ἡ λέξις ἐξ ἧς ὠνομάζοντο εἶνε

ΤΟΜΟΣ Ζ'—1879.

Τούρκος εἶνε ὁ Σουλτάνος Σαλαδίνος παριστάμενος κα-
τὰ τὴν παράδοσιν ὡς τύπος ἱπποτισμοῦ· ὁ νέος Ναΐτης
περιβάλλεται πᾶσαν τὴν αὐστηρότητα καὶ τὰς λαμπρὰς
ἀρετὰς τοῦ τάγματός του, ὁ δὲ Ἰουδαῖος Νάθαν πα-
ρίσταται ὡς σοφός, πεπειραμένος καὶ ἀγαθός γέρον, ὅ-
στις πλουτήσας ἐκ τοῦ ἐμπορίου, διατίθησι γενναιοδω-
ρως τὰ πλοῦτη του εἰς ἐλῆν καὶ εὐεργεσίας. Φρονεῖ ὅτι
πᾶσαι αἱ εἰλικρινεῖς θρησκευτικαὶ δοξασαί εἶνε σεβα-
σταί, καὶ εἰς πάντα ἐνάρετον ἄνθρωπον βλέπει τὴν εἰ-
κόνα τοῦ Θεοῦ· ὁ χαρακτήρ οὗτος παρίσταται ὑπὸ με-
γάλῃ ἀπλότητι, καὶ τοι δὲ δὲν διαπαράσσεται ὑπὸ
μεγάλων παθῶν, συγκινεῖ ἰσχυρῶς. Ἐν τούτοις αἱ ἀ-
ρεταὶ αὐταὶ δὲν προφυλάττουσι ποσῶς τὸν Νάθαν ἀπὸ
τῶν διωγμῶν. Κινδυνεύει νὰ ἰδῇ ἀρπαζομένην παρ' αὐ-
τοῦ τὴν νέαν, ἣν υἱοθέτησε καὶ περιέβαλεν ἐκ γεννητῆς·
ἡ ὀλίψις του δὲ ἐπὶ τῷ ἐπικειμένῳ χωρισμῷ τὸν ἀναγ-
κάζει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν εἶνε πατὴρ τῆς, καὶ νὰ διη-
γηθῇ μετὰ περιπαθοῦς ἀπλότητος, πῶς τὸ πρῶτον ἀ-
νέλαβε τὴν χριστιανὴν κόρην. Νύκτα τινὰ οἱ θρησκομα-
νεῖς χριστιανοὶ κατασφάζουσιν ἐν Γάζῃ πάντας τοὺς ἰου-
δαίους καὶ ὁ Νάθαν βλέπει ἐνώπιόν του σφαζομένην τὴν
σύζυγον αὐτοῦ καὶ καιόμενα τὰ ἑπτὰ τοῦ τέκνου. Ἐπὶ
τρεις ἡμέρας κεῖται πρηνὴς ἐν τῇ σποδῇ, καταρῶμενος,
βλασφημῶν καὶ ὀμνύων μῆσος ἀδιάλλακτον κατὰ τῶν
χριστιανῶν. Ὅτε δὲ τέλος κατὰ μικρὸν ἀνακύπτει ἀπὸ
τοῦ ἄλγους μοναχὸς τις προσέρχεται καὶ τὸν παρκα-
λεῖ ν' ἀναλάβῃ τὴν φροντίδα χριστιανοῦ βρέφους ἐγκα-
τατελειμμένου, ὅπερ ὁ γέρον Ἰουδαῖος υἱοθετεῖ. Ἡ εὐ-
σπλαγχνία τοῦ Νάθαν, διηγούμενου ταῦτα, τοσοῦτον
μᾶλλον συγκινεῖ ὅση ὁ Νάθαν προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ τὸ
αἶσθημά του. Ἡ μακροθυμία δὲ καὶ ἡ ὑπομονὴ τοῦ οὐ-
δόλως ἐλαττοῦνται, καὶ τοι προσβάλλονται αἱ δοξασαί
του καὶ ἡ ὑπερηφάνειά του, κατηγορευμένου ὅτι ἀνέ-
ορεψε τὴν Ῥέκαν ἐν τῇ ἰουδαϊκῇ πίστει. Τέλος μετὰ πολ-
λὰς περιπετείας καθίσταται γνωστὸν ὅτι ὁ Ναΐτης καὶ
ἡ νέα θετὴ κόρη τοῦ ἰουδαίου εἶνε ἀδελφοί, ὁ δὲ Σουλ-
τάνος θεῖος αὐτῶν.

Ἡ δημοσιευμένη κατωτέρω Ἐ' Σκηνὴ τῆς Β' πρά-
ξεως ἐκτίθησι τὴν πρώτην συνέντευξιν τοῦ Νάθαν καὶ τοῦ
Ναΐτου, σώσαντος τὴν Ῥέκαν ἐκ πυρκαϊᾶς, ἀποφύγον-
τος δὲ τῆς πᾶσαν μετ' αὐτῆς συνέντευξιν καὶ πᾶσαν παρ'
αὐτῆς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης. Σ. τ. Δ.

ΠΡΑΞΙΣ Β'.—ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΝΑΘΑΝ, καὶ μετ' ὀλίγον ΝΑΪΤΗΣ

ΝΑΘΑΝ

Σχεδὸν φοβούμ' αὐτὸν τὸν ἀγριάνθρωπον,
καὶ ἡ τραχὺς ἀρετὴ του με πτοεῖ.

Εἷς ἄνθρωπος ἐν τούτοις νὰ στενοχωρῇ
τοσοῦτον ἄλλον ἄνθρωπον!—ὦ! ἔρχεται.

Μὰ τὸν Θεόν! ὁ νέος οὗτος φαίνεται
ἀνὴρ. Μ' ἀρέσκει τ' ἀγαθὸν καὶ ἀλαζόν.

βλέμμα του, καὶ τὸ βῆμά του τὸ εὐσταθές.

Πικρὸς εἶν' ἴσως ὁ φλοιός του, . . . πλὴν πικρὸς
δὲν εἶνε ὁ πυρὴν του βέβαια. Ἄλλὰ
κάπου ἐγὼ τοιοῦτον εἶδα πρόσωπον. . .

— Συγγνώμην, Φράγκε εὐγενὴ!

ΝΑΪΤΗΣ

Τί πράγμα; τί;

ΝΑΘΑΝ

Μὲ συγχωρεῖτε, ἄν. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, ἰουδαῖε, τί;

Temple, ἥτοι Ναός, ἐννοεῖται δὲ ἡ ἐκκλησία τοῦ Πα-
ναγίου Τάφου ἐν Ἱεροσολύμοις.

ΝΑΘΑΝ

... Έχω τὴν τόλμην νὰ σᾶς ἐμιλήσω...

ΝΑΪΤΗΣ

Μὴ νὰ σ' ἐμποδίσω δύναμαι; Ὁμίλει! πλὴν ὄχι πολλά.

ΝΑΘΑΝ

Σταθῆτε! μὴ παρέρχεσθε τόσον ταχέως καὶ περιφρονητικῶς ἐνώπιον ἐκείνου, ὅστις διαρκῆ εὐγνωμοσύνην σᾶς ὀφείλει.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς αὐτό; — Ἄ! τὸ μαντεύω! Εἶσαι ἴσως...

ΝΑΘΑΝ

Λέγομαι Νάθαν· τῆς κόρης πατὴρ εἶμαι, ἢν ὑμῶν ἡ γενναιότης ἔσωσεν ἐκ τῶν φλογῶν. Κ' ἔρχομαι...

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ μ' εὐχαριστήσης; Περιττόν! Πολλὰς ὥς τώρα δυστυχῶς ὑπέφερα εὐχαριστήσεις διὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ πρᾶγμα. Καμμίαν εὐχαρίστησιν λοιπὸν δὲν μοῦ ὀφείλεις. Μήπως ἤξευρα ἐγὼ, ὅτι ἐκεῖν' ἡ κόρη ἦτο ἡ θυγάτηρ σου; Καθῆκον τοῦ ναῖτου εἶνε πάντοτε νὰ τρέχ' εἰς τοῦ τυχόντος τὴν βοήθειαν, ὅσας κινδυνεύει· καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ μοῦ ἦτο τότε μέγα βάρος ἡ ζωὴ. Ὡστε προθύμως, εὐχαρίστως ἔδραξα τὴν εὐκαιρίαν, καὶ τὴν ἐκινδύνευσά διὰ νὰ σώσω ἄλλην, ἔστω ἡ ζωὴ ἢ ἡτο ἰουδαίος.

ΝΑΘΑΝ

Μέγα! μέγα... πλὴν φρικῶδες! Ὅμως ἐννοῶ τοὺς λόγους σας. Τὸ μετριόφρον μεγαλεῖον κρύπτεται ὑπὸ τὴν φρίκην ἵνα μὴ θαυμάζεται! Ἀλλὰ, ἐάν τὸν φόρον ἀποστρέφεται τοῦ θαυμασμοῦ, ... αἶ! ποῖον θέλει ἄρα γε; — Ἐάν δὲν ἦσθε ξένος καὶ αἰχμάλωτος, ἱππότητα μου, βεβαίως τόσον τολμηρῶς δὲν θὰ ἠρώπων. Λέγετε, προστάξατε, ... τί δύναμαι νὰ πράξω διὰ σᾶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐδέν!

ΝΑΘΑΝ

Πλούσιος εἶμαι!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἰουδαῖος πλούσιος δὲν εἶνε διὰ τοῦτο καὶ καλλίτερος τῶν ἄλλων.

ΝΑΘΑΝ

Ἄν ἐν τούτοις ἔχῃ καὶ τί καλλίτερόν των, — πλοῦτή — δύνασθε, θαρρῶ, νὰ τὸ ὠφελήσῃτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἔστω, δὲν ἀρνοῦμαι αὐτό.

Καὶ δὲν ἀρνοῦμαι χάριν τοῦ μανδύου μου. Ὅταν τριβῇ τοσοῦτον, ὥστ' ἀδύνατος νὰ γείνη ἡ ῥαφή καὶ τὸ ἐμβάλλωμα, ἔρχομαι τότε, καὶ δανείζομαι ἀπὸ σὲ διὰ τὸν νέον, ὑφασμα ἢ χρῆματα. Μὴ σκυθρωπάζῃς τόσον. Ἔσο ἥσυχος. Δὲν εἶν' ἀκόμη εἰς τὰ τελευταῖά του. Κρατεῖ ἀκόμη, βλέπεις, ἀρκετά. Αὐτὴ ἡ ἄκρα μόνον ἔχει μίαν ἀσχημὴν κηλίδα. Εἶνε καύσιμον. Τὸ ἐπαθεν ὅτ' ἔσωσα τὴν κόρην σου ἀπὸ τοῦ πυρ.

ΝΑΘΑΝ

(δράττων τὴν ἄκραν τοῦ μανδύου του καὶ θεωρῶν αὐτήν) Περὶεργον! Ἐν καύσιμον, μία κηλὶς καλλίτερα νὰ λέγῃ περὶ τοῦ ἀνδρὸς παρὰ τὸ ἴδιόν του στόμα. Ἥθελα νὰ τὴν φιλήσω τώρα τὴν κηλίδ' αὐτήν. — Μὲ συγχωρεῖτε! δὲν τὸ ἤθελα.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί; τί;

ΝΑΘΑΝ

Ἔσταξ' ἐν δάκρυ!...

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν πειράζει τίποτε. Τόσαι σταγόνες ἔπεσαν ἐπάνω σου ὥς τώρα... (πλὴν νὰ μὲ ταράττῃ ἤρχισεν αὐτὸς ὁ ἰουδαῖος).

ΝΑΘΑΝ

Ἦ! ἂν εἶχατε τὴν καλωσύνην, τὸν μανδύαν σᾶς αὐτὸν νὰ στείλετ' ἄπαξ εἰς τὴν κόρην μου.

ΝΑΪΤΗΣ

Πρὸς τί;

ΝΑΘΑΝ

Κ' ἐκείνη νὰ φιλήσῃ τὴν κηλίδ' αὐτήν, ἀφοῦ τὰ γόνατά σας μάτην πρὸ καιροῦ ἐπιθυμεῖ νὰ σφίγῃ μὲ τὰς χεῖράς της.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν... ἰουδαῖε... — Νάθαν ὀνομάζεσαι; — Πλὴν... Νάθαν — εἶνε ἀληθῶς οἱ λόγοι σου πολὺ καλοί... ὀλίγοι, καὶ μὲ ἐννοίαν. Εἶμ' εἰς ἀμηχανίαν... — Εἶν' ἀλήθεια... πῶς... ἤθελα...

ΝΑΘΑΝ

Κρυφῶς, ... προσποιήθητε, ... ὅπως καὶ ὅσον θέλετε. Σᾶς ἐννοῶ. Ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ τιμιότης σας φιλόφρων νὰ φανῇτε δὲν ἐπέτρεπον. Ἡ κόρη ἦτο ὅλη αἰσθημ' ἀφ' ἐνός· ὁ γυναικεῖος πρεσβευτὴς τῆς πρόθυμος εἰς ὅλα ἀφ' ἐτέρου... κ' ἔλειπ' ὁ πατὴρ μακράν. Σεῖς μόνος τότ' ἐπροστατεύσατε τὸ ἀγαθόν της ὄνομα, κ' ἐφύγετε τὸν πειρασμόν, τὴν νίκην ἀποφεύγοντες. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκόμη σᾶς εὐγνωμονῶ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁμολογῶ, γνωρίζεις πῶς ὀφείλουσι νὰ σκέπτωντ' οἱ ναῖται.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; μόνον αὐτοί; Ὁφείλουν μόνον; καὶ τ' ὀφείλουν, ἐπεὶ τὸ τὰ γματός των εἶν' αὐτὸ παράγγελμα; Ἐγὼ ἤξεύρω, οἱ χρηστοὶ πῶς σκέπτονται, κ' ἤξεύρω, ὅτι εἶνε πανταχοῦ χρηστοί!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλὰ, ἐλπίζω, μὲ τινὰς διαφορὰς.

ΝΑΘΑΝ

Χρωμάτων, ἐνδυμάτων, ἀναστήματος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλ' εἶνε ὅμως, ποὺ ὀλίγοι, ποὺ πολλοί.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν εἶν' αὐτὴ σπουδαία ἡ διαφορὰ. Ὁ ἄνθρωπος ὁ μέγας θέλει γῆν πολλὴν παντοῦ· καὶ ὅταν τύχουν πλείονες ὁμοῦ, ὥς πυκνοφυτευμένα δένδρα, θραύουσιν ὁ εἰς τοὺς κλάδους τοῦ πλησίον. Μέτριοι, ὅπως ἡμεῖς, ὑπάρχουν ἄφθονοι παντοῦ. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ προπηλακίζωσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον· πρέπει ἥσυχά ὁ κλάδος μὲ τὸν ἄλλον κλάδον νὰ συζῇ, καὶ τὸ μικρὸν τῆς κορυφῆς κλωνάριον νὰ μὴ φαντάζετ' ὅτι δὲν ἐφύτρωσε κ' ἐκεῖνο ἀπὸ χῶμα.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁμολογῶ!

Ἡξεύρεις ὅμως ποῖος πρῶτος τῶν λαῶν ἐπροπηλάκισ' ἄλλους; ποῖος πρῶτιστα λαὸς ὠνόμασ' ἐαυτὸν τὸν ἐκλεκτὸν λαόν; Πῶς θέλεις τώρα; Ἄν δὲν τὸν μισῶ, δύναμαι ὅμως νὰ μὴ τὸν περιφρονῶ δι' αὐτὴν ὅλην τὴν ἀλαζονείαν του; Ἀλαζονείαν, ἢν ἐκληροδότησεν εἰς πάντα μουσουλμάνον καὶ χριστιανόν: ὅτ' εἶνε μόνος ὁ θεὸς τοῦ ἀληθούς; Θαυμάζεις ἴσως, πῶς ἐγὼ, χριστιανός, καὶ μάλιστα ναῖτης, οὕτως ὀμιλῶ. Πλὴν πότε, ποῦ, ἂν ὄχι τώρα καὶ ἐδῶ μυσαρωτέρα κατεφάν' ἡ εὐλαβὴς αὐτὴ μανία, καθ' ἣν ἕκαστος φρονεῖ ὅτ' εἶνε ὁ θεὸς τοῦ ὁ καλλίτερος, καὶ θέλει τὸν θεόν του τὸν καλλίτερον αὐτόν, νὰ ἐπιβάλῃ εἰς δολόκληρον τὸν κόσμον; — Ὅστις τώρα τέλος καὶ ἐδῶ τοὺς ὀφθαλμούς του δὲν ἀνοίξῃ εἰς τὸ φῶς... — Πλὴν τί μὲ μέλει; Ἀδιάφορον. Τυφλὸς ἄς μείνῃ ὅστις θέλει. — Σὺ λησμονήσας ὅτ' εἶπα. Ἀφῆσέ με.

(θέλει νὰ φύγῃ)

ΝΑΘΑΝ

Δὲν ἤξεύρετε, πῶς ἔτι μάλλον τώρα θὰ προσκολληθῶ

εἰς σᾶς; Ἐλᾶτε... πρέπ' ἡμεῖς νὰ ἤμεθα φίλοι. Περιφρονεῖτε, ὅσον θέλετε, τὸ ἔθνος μου· κανεῖς μας δὲν ἐξέλεξε τὸ ἔθνος του, καὶ οὔτε σεῖς οὔτε ἐγὼ τὸ ἔθνος μας ἀποτελοῦμεν. Ἐπειτα, τί λέγετ' ἔθνος; Εἶνε οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ ἑβραῖοι ἄρα γε πλείοτερον χριστιανοὶ κ' ἑβραῖοι παρὰ ἄνθρωποι; — Τί εὐτυχία, ἂν καὶ σεῖς ἱππότητα μου εἰς εἰσθε ἐξ ἐκείνων, οὓς ἀρκεῖ αὐτὸ καὶ μόνον, ὅτι ὀνομάζοντ' ἄνθρωποι.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶμ' ἐξ ἐκείνων, Νάθαν! ναί, μὰ τὸν Θεόν! Δός με τὴν χεῖρά σου. Ἐντρέπομαι ἀληθῶς, ὅτι ἐπὶ στιγμὴν σὲ παρεγνώρισα.

ΝΑΘΑΝ

Ἐγὼ ἐξ ἐναντίας χαίρω δι' αὐτό. Εἰς τὰ κοινὰ σπανίως ἀπατάται τις.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλὰ δυσκόλως λησμονεῖ τὰ σπάνια.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ ΠΙΝΑΚΙΑΔΕΣ

Ἐν Μονάχῳ, 31 Μαρτίου 1879.

Β'

Ἡ μεγάλη ἐβδομάς. — Ἐρνέστος Ῥενάν. — Σοφὴ ἐρμηνεία. — Ἐφαρμογαὶ τηλεφώνου. — Ἀποτυχία Ἐδισίων. — Ἐκδρομὴ εἰς τὸν πόλον δι' ἀεροστάτου. — Ἐξερεύνησις Ἀφρικῆς. — Ὁ γυρὸς τῆς γῆς.

Τὴν ἐωλοκρασίαν τῆς ζυθοποτικῆς πανηγύρεως τοῦ Σωτήρος, διεδέχθη κατάνυξις καὶ προσευχή. Ἐπέστη ἡ μεγάλη ἐβδομάς, καὶ εὐλαβὴς πλῆθος πληροὶ τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς μουσικῇ σεμνῇ καὶ ἐπιβάλλουσα ἐξαίρει τὸν νοῦν καὶ φέρει εἰς συντοίμην τὴν καρδίαν. Αἱ τελεταὶ τῆς μεγάλης ἐβδομάδος ἐνέχουσι καὶ ἐνταῦθα οὐ σμικρὸν ἐνδιαφέρον, ἂν καὶ τὸ Μόναχον ὑπολείπεται ἄλλων καθολικῶν πόλεων κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ περίεργον αὐτῶν. Κυρίως δ' ἄρχονται κατὰ τὴν μεγάλην Πέμπτην, τὴν πρᾶσινην ἐπικαλουμένην (Gründonnerstag), καθ' ἣν σιγῶσιν οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν, διότι μεταβαίνουνσιν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων εἰς Ῥώμην, ἵνα εὐλογηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ μόλις τὴν ἐσπέραν τοῦ Σαββάτου ἐπιστρέφουσιν ἐκεῖθεν. Τὴν πρωίαν τῆς Πέμπτης τελεῖται ἐν τοῖς ἀνακτόροις πανηγυρικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ αὐτάρχου ἢ πλῦσις τῶν ποδῶν δώδεκα πρὸς τοῦτο ἐκλελεγμένων γερόντων, ὑποκρινομένων τοὺς Ἀποστόλους. Οἱ ἐφετεῖνοὶ εἶχον ἐν συνόλῳ ἡλικίαν ἐτῶν 1074. Ἀφ' οὗ ἐπλυνε τοὺς πόδας των εἰς τῶν ἀνωτέρων κληρικῶν, ἐνέδυσαν αὐτοὺς νέα ἱμάτια καὶ τοὺς ἀπέπεμψαν μετὰ δώρων. Ἡ παρωδία αὐτὴ τοῦ μυστικοῦ δειπνοῦ εἶνε συνήθης εἰς τὰ καθολικὰ ἔθνη, κατ' ἐξοχὴν δὲ μεγαλοπρεπέστατα τελεῖται ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐτελεῖτο δὲ καὶ ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ

των βυζαντινών αυτοκρατόρων, και μέχρι του νυν διατηρείται εν τοις πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως και Ιερουσολύμων.

Τὴν Παρασκευὴν ὁ ἐπιτάφιος. Ὁ κυριώτατος βωμὸς τῶν ἐκκλησιῶν κοσμεῖται λαμπρῶς· οἱ τοῖχοι καλύπτονται διὰ μελανῶν καταπετασμάτων, ἄνθη καὶ φυτὰ τίθενται φιλοκάλως περὶ σπηλαίου τεχνητοῦ, ὑπεράνω δὲ πάντων τὸ χρυσὸν σκευός, ἐν ᾧ ἡ θεία εὐχαριστία, ἀντανάκτων τὰς ἀκτῖνας μυρίων κηρίων. Ἐν τῷ σπηλαίῳ κατὰκειται κήρινον ὁμοίωμα τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ καιροὶ φαίνεται μεγάλως μετεβλήθησαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἀντὶ κηρίνου ὁμοιώματος, ἄνθρωπος ζῶν, ὑποκρινόμενος τὸν ἐσταυρωμένον, κατεκλίνετο ἐν τῷ τάφῳ, καὶ καθ' ἣν—κατὰ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος—ὁ πρόεδρος τῆς ἐνταῦθα ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν δὲν ἀπηξίου νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τούτην καὶ ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους νὰ προσποιηθῇ τὸν τεθνεῶτα, ὡς βεβαίως ἀνὴρ, οὗ ἡ μαρτυρία μέγα ἔχει κύρος, ὁ Εἰρηναῖος Θεόσιος. Νῦν ἀνθρώπους ἐπέχοντες θέσιν κηρίων ὁμοιωμάτων εἶδον μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς αὐτῆς. Θεράποντες δύο, φέροντες στολὴν πολεμιστῶν τοῦ μεσαιῶνος, ἵσταντο πᾶρά τὸν τάφον σιωπηλοὶ καὶ ἀκίνητοι, στήριζόμενοι εἰς τὰ μακρὰ δόρατά των. Οὐδέποτε θὰ ἐπίστευον ὅτι ἦσαν ζωντανοί, ἀν μὴ ἐπταρνύετο ὁ ἕτερος τούτων· ἀπερίγραπτοι εἰσὶν οἱ ἄγῳνες, οὓς ὁ ταλαίπωρος κατέβαλλε διὰ νὰ μὴ πάθῃ τὸ ἐξευτελιστικὸν ἐκεῖνο καὶ ἄλλ' ἐπὶ τέλους δὲν τὸ κατώρθωσε, καὶ ἐπταρνύσθῃ.

Εἷς τινὰς ἐκκλησίας τῆς πόλεως ταύτης, ἐμμενούσας εἰς τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, ἡ διακόσμησις τοῦ ἐπιταφίου εἶναι ποικιλωτέρα. Παρὰ τὸν τάφον εὐρίσκεται καὶ ὁ σταυρὸς, καὶ αἱ κλίμακες, καὶ ἡ λόγχη ἡ πλήξασα τὴν πλευρὰν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ μία λεκάνη, παριστώσα πιθανῶς τὴν ἐκ τῆς πληγῆς ῥοὴν αἵματος καὶ ὕδατος, καὶ κολοσσαῖος ξύλινος ἀλέκτωρ, ὁ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Πάντα δὲ ταῦτα περιφέρονται ἐνίοτε καὶ ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιῶν ἐν πομπῇ, προστιθεμένων καὶ ξυλίνων συμπλεγμάτων, παριστάντων τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, βασταζομένων δὲ ὑπὸ ὄχλου ἀχθοφόρων.

Τὴν ἐσπέραν τοῦ μεγάλου Σαββάτου οἱ κώδωνες ἐπιστρέψαντες ἡχοῦσι χαρμούνως, προσκαλοῦντες τοὺς πιστοὺς νὰ τελέσωσι τὴν Ἀνάστασιν. Ἐν μιᾷ τῶν πρωτευουσῶν ἐκκλησιῶν, τῇ τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου, ἡ ἱεροτελεστία ποικίλλεται καὶ διὰ παραδόξου τινὸς θεάματος. Ἐπιστάτης τῆς ὥρας τῆς ἀσπάζσεως, κρούεται ἐν σήμαντρον, οἱ ἐκκλησιαζόμενοι κλίνουσι γόνυ πάντες, ὁ τάφος καὶ τὸ κήρινον ὁμοίωμα ἀφανίζονται, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἀναπνέει διὰ μηχανισμοῦ ξύλινον ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ, κρατοῦν σημαίαν ἐν τῇ δεξιᾷ.

Οὕτω δὲ λήγουσιν αἱ ἐορταί, καὶ δύναται τις

εἰπεῖν ὅτι σχεδὸν δὲν ἐπεκτείνονται πέραν τῆς ἐκκλησίας. Τὸ ἄρρητον ἐκεῖνο γόητρον, ὅπερ ἐνέχουσι παρ' ἡμῖν, ἐν τοῖς κόλποις τῆς οἰκογενείας κυριώτατα πανηγυρίζονται, στενωτάτα δὲ συνδεόμενα καθόλου μετὰ τοῦ βίου τοῦ λαοῦ, παρατηρεῖται ἐνταῦθα μόνον κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων, τὴν κατ' ἐξοχὴν ἐορτὴν τῶν βορείων λαῶν.

Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ Πάσχα, ἐτελέσθη ἐν Παρισίοις ἡ εἰσαγωγή εἰς τὴν γαλλικὴν ἀκαδημίαν τοῦ διασήμεου συγγραφέως τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Ἐρνέστου Ρενάν. Ὁ νέος ἀκαδημαῖκός ἀπήγγειλε κατὰ τὰ εἰθισμένα ἐγκώμιον τοῦ προκατόχου του, τοῦ ἐγκρίτου φυσιοδίφου Κλαυδίου Βερνάρδου· προσομιαζόμενος δὲ, ἐξῆρε τὸ πνεῦμα τῆς ἀμεροληψίας καὶ τῆς εὐθυκρισίας, ὅπερ ἐνέπνευσε πάντοτε τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀκαδημίας, καὶ οὗ ἕνεκα τὸ ἴδρυμα τοῦ καρδινάλιου Ρισελιὲ κατέσχευε περίβλεπτον θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τῷ ὄντι, ἡ γαλλικὴ ἀκαδημία καὶ κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα καὶ κατὰ τὴν παρούσαν, περιφρονούσα τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἰσχυρῶν καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ μέλλοντος προπαρασκευάζουσα, ἐδέχθη πάντοτε προθύμως εἰς τοὺς κόλπους τῆς πάντα ἐξοχον συγγραφεᾶ καταδικωμένου. Ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', ἀπορρίψασα τὸν ἡγεμονίδην Κονδὲ, ἐξελέξατο τὸν Μακέρβ, τὸν φίλον τοῦ ἀναμορφωτοῦ οἰκονομολόγου Τυργῶ, καὶ ἐν τῷ κατὰ τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν διωγμῶ ἀνέωξε τὰς πύλας αὐτῆς εἰς τὸν κορυφαῖον τούτων, τὸν D'Alembert. Ἀργότερον δὲ, ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣ', ἀπέδωκε τιμὰς πανηγυρικὰς εἰς τὸν Βολταίρον κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς Παρισίους, ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκλέξῃ τὸν Chateaubriand, καὶ ἐπὶ τῶν μετέπειτα δυναστειῶν πολλοὺς φιλελευθέρους καὶ ἀντιπολιτευομένους. Οὕτω δὲ ἡ γαλλικὴ ἀκαδημία ἀνῆλθεν εἰς περιωπὴν ἀνωτέραν τῶν ἄλλων ἀκαδημιῶν, ἐκάστη δὲ νέα ἐκλογὴ μελῶν αὐτῆς διεγείρει τὸ ἐνδιαφέρον οὐ μόνον πάσης τάξεως τῆς γαλλικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ παντὸς ξένου λογίου.

Εἰς τὸν Ρενάν ἀπῆντησεν ἕτερος ἀκαδημαῖκός, ὁ Μεζιέρ, ὁ ἐποῖος μετὰ πολλοὺς ἐπαίνους ἐκάκισεν αὐτόν, ὅτι ἐν τοῖς ἱστορικοῖς αὐτοῦ ἐργοῖς χορηγεῖ ἐνίοτε μεῖζονα χῶρον εἰς τὴν πλουσίαν αὐτοῦ φαντασίαν ἢ εἰς τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν. Μία περικοπὴ τῆς προσλαλιᾶς ταύτης, ἐν ᾗ ὁ Ρενάν κατεκρίνετο ὡς εἰκονίσας τὸν ἀπόστολον Παῦλον δύσμορφον, ἀνευ βασιμίου τινὸς ἱστορικῆς μαρτυρίας, παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς περιέργον δημοσιογραφικὴν συζήτησιν. Ἐν δὲ τῇ Ἐφημερίδι τῶν συζητήσεων ἀπέδειξεν ὁ Ρενάν, ὅτι παραστήσας οὕτω τὸν ἀπόστολον, ἐν ἑλλείψει ἀκριβῶν περιγραφῶν ἐστηρίχθη εἰς τὴν δμο-

φῶνον παράδοσιν τῶν πρώτων χρόνων τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ εἰς τὴν βυζαντινὴν ἀγιογραφίαν. Ἐκ τινος μάλιστα χωρίου τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς ὁρμώμενος, εἰκάζει ὅτι οὐ μόνον ἀδύνατος ἦτο τὸ σῶμα ὁ ἀπόστολος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὑπέφερεν ἐκ βρυσητισμῶν.

Ὁ νέος ἀκαδημαῖκός, ἐκ Βρετάνης τῆς Γαλλίας καταγόμενος, διακριθεὶς ἐνωρὶς διὰ τὰς ἐμβριθεστάτας αὐτοῦ μελέτας περὶ τῶν σημειτικῶν γλωσσῶν, εἶχεν ἐκλεχθῇ πρὸ πολλῶν ἐτῶν μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας.¹ Πρὸ εἰκοσαετίας δ' ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως εἰς Συρίαν καὶ Παλαιστίνην πρὸς ἐξερεύνησιν τῆς χώρας ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν καὶ ἐθνολογικὴν ἐποψίν. Καρπὸς τῶν ἐπιτοπιῶν μελετῶν αὐτοῦ ὑπῆρξεν οὐ μόνον τὸ σπουδαϊκὸν σύγγραμμά *Ἀποστολὴ εἰς Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην*, ἀλλὰ καὶ ὁ πολυκροτος *Βίος τοῦ Ἰησοῦ*, περὶ οὗ τοσαῦται ἐγράφησαν ἐπικρίσεις καὶ ἀντεπικρίσεις, καὶ ἀφορισμοὶ καὶ ποιμαντορικαὶ ἐπιστολαί, ὅποσαι θὰ ἐπῆρουν νὰ πληρώσωσιν ὀλοκλήρον βιβλιοθήκην. Ὁ *Βίος* τοῦ Ἰησοῦ ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον τόμον σειρᾶς συγγραμμάτων *Περὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ*, ὧν μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν οἱ ἀκόλουθοι τόμοι· *Οἱ Ἀπόστολοι*·—*Ὁ ἀπόστολος Παῦλος*·—*Ὁ ἀντίχριστος*·—*Τὰ εὐαγγέλια*. Προαναγγέλλεται δὲ καὶ ἡ ἐκδοσις τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ τῶν τελευταίων ἀποστολικῶν ἀνδρῶν.

Ἐπειδὴ περὶ ἀκαδημαϊκῶν ὁ λόγος οὐχὶ ἄκαιρον νομίζω νὰναφέρω καὶ ἀσπεῖόν τι ἐπεισῶ διον μιᾶς τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν. Ἐν τινι ἀρχαιολογικῷ περιοδικῷ συγγραμμάτι, τῇ *Κελτικῇ ἐπιθεωρήσει* ἐδημοσιεύθη ἀπεικόνισμα ἀρχαίου τινὸς γαλατικοῦ ἀναγλύφου, παριστάνοντος ἄνδρα κρατοῦντα σφύραν. Ἐν τῇ παραστάσει ταύτῃ τινὲς τῶν ἀρχαιολόγων ἀνεγνώριζον τὴν θεὸν τοῦ πολέμου τῶν Γαλατῶν, ἕτεροι δὲ τὸν Ἰούλιον Καίσαρα ὡς θεόν. Ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ἦτο ἡ γνώμη σοφοῦ τινὸς γερμανοῦ, ὅστις ὀγκῶδες περὶ τοῦ ζητήματος συγγράψας ὑπόμνημα, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν. Ἐν τούτῳ ἐφίστη ἰδίως τὴν προσοχὴν ἐπὶ ἐπιγραφῆς τινὸς τοῦ ἀναγλύφου Encina καὶ διὰ θαυμασίου συνδυασμοῦ ἱρλανδικῶν, ἑλληνικῶν καὶ σανσκριτικῶν ῥιζῶν καὶ λέξεων, ἀπεδείκνυσεν ὅτι τὸ ἄγνωστον ὄνομα ἐσήμαινε θεὸν τῆς γεωργίας. Τὸ ὑπόμνημα δὲν ἀνεγνώσθη μέχρι τέλους, ἐνε-

1. Τὸ γαλλικὸν Πανακαδημεῖον (Institut de France) συγκροτεῖται, ὡς γνωστὸν, ἐκ πέντε ἀκαδημιῶν· τῆς τῶν ἐπιγραφῶν, τῆς τῶν ἐπιστημῶν, τῆς τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν, τῆς τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῆς γαλλικῆς (Académie française). Τὴν τελευταίαν ἀποτελοῦσι τεσσαράκοντα μέλη, ἐκλεγόμενα ἐκ τῶν δοκιμωτάτων Γάλλων συγγραφέων· εἰς ταύτην δ' εἶναι ἀνατεθειμένη καὶ ἡ ἐκδοσις τοῦ λεξικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης.

κα τῶν γελώτων τῶν ἀκαδημαϊκῶν. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀγνώστου θεοῦ, οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ τὸ τοῦ παρισίου χαλκογράφου τοῦ χαράξαντος τὴν εἰκόνα!

Τὸ τηλέφωνον προδίδει βελήμηδον τελειοποιούμενον, ἡ δὲ ἰδέα τῆς ἀκροάσεως μουσικῆς συμφωνίας ἢ θεατρικῆς παραστάσεως ἀπὸ μακρᾶς ἀποστάσεως πραγματοποιηθῆσεται ταχέως, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Ὡς ἀναγγέλλει μία ἐφημερίς τῆς Νέας Ὑόρκης πείραμα τοιοῦτο ἐτελέσθη ἐσχάτως ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ μεθ' ἱκανῆς ἐπιτυχίας.—Ἀφ' ἑτέρου ἀνεψιὸς τις τοῦ ἐφευρέτου ἐκόμισεν εἰς Λονδίνον τὸ πρῶτον *μεγαλόφωνον*, δι' οὗ πολλὰ ἐγένοντο πειράματα. Διὰ τούτου συνεκινώνησαν δύο οἰκίαι, ἡ μία ἐν τῇ ὁδῷ Lombard καὶ ἡ ἑτέρα ἐν τῇ Princess, τὸ δὲ συνενεῶν αὐτὰς σύρμα, ὑπολογιζομένης καὶ περιστροφῆς τινος αὐτοῦ, εἶχεν ἑκτασιν δρόμου ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας. Οὐ μόνον δὲ ὁ πλησίον τοῦ στομίου ἔχων τὸ οὖς ἤκουεν εὐκρινῶς καὶ μετὴν ἀρχικὴν ἐντασιν τῆς φωνῆς τὰς λέξεις, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ παρευρισκόμενοι ἐν τῷ δωματίῳ, μέχρις ἀποστάσεως δεκαπέντε ποδῶν ἀπὸ τῆς μηχανῆς.

Τὰ πειράματα ἐξ ἐναντίας τοῦ διασήμεου ἐφευρέτου περὶ φωτισμοῦ τῶν πόλεων δι' ἡλεκτρικοῦ φωτὸς ἀπέτυχον μέχρι τοῦδε καθ' ὅλοκληρίαν. Τὸ μόνον ὅπερ κατώρθωσε συνίσταται εἰς τὴν διατήρησιν ἐν μέρει εἰς κατάστασιν λευκῆς πυρακτώσεως τετρακόσιων μεταλλίνων συρμάτων διὰ μηχανῆς δεκαεξὶ ἱππων δυνάμεως. Σκοπὸς τοῦ πειράματος ἦτο νὰποδειχθῇ πόσα τοιαῦτα σύρματα ἡδύναντο ἐν χώρῳ τινὶ ὠρισμένῳ νὰ πυρακτωθῶσι· καὶ ἐπὶ τοῦ πειράματος τούτου ἐστήριξεν ὁ Ἐδισὼν τὴν ἀνακάλυψιν αὐτοῦ, καθ' ἣν μία μηχανὴ δυνάμεως ἐξακοσίων ἱππων θὰ ἐπῆρκει εἰς συντήρησιν τῆς φλόγος εἰκοσάκις χιλίων λαμπτήρων. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται θερμοκρασία 2700 βαθμῶν, τήκουσα πᾶν μετὰλλινόν σύρμα. Πᾶσαι δ' αἱ προσπάθειαι τοῦ Ἐδισὼν πρὸς κατανίκησιν τῶν δυσκολιῶν τούτων δυστυχῶς μέχρι τοῦδε ἀπέτυχον.

Τὸ σχέδιον περὶ ἐκδόσεως εἰς τὸν βορείον πόλον ἐπὶ ἀεροστάτων ἐκτελεσθήσεται ἴσως λίαν προσεχῶς. Ἐν εἰκοσιπέντε πόλεσι τῆς Ἀγγλίας συλλέγονται ἔρανοι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Μὴνὶ Μαίῳ θὰποπλεύσωσι τὰ πλοῖα ἐξ Ἀγγλίας ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Cheyne, καὶ ἀφ' οὗ φθάσωσι μέχρι τοῦ ἐσχάτου σημείου τῆς παγωμένης θαλάσσης τοῦ προσιτοῦ εἰς πλοῖα, πολλοὶ τῶν ἐπιβατῶν θὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν δρόμον αὐτῶν ἐπὶ ἀεροστάτων.

Ἐκτὸς δὲ ταύτης ὁργανίζονται ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἕτεραι ἐκδρομαὶ εἰς τὸν βορείον πόλον. Κατὰ τὸ προσεχές φθινόπωρον θὰποπλεύσῃ εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας τὸ πλοῖον Discovery, τὸ μό-

λις πρὸ διετίας ἐπανελθὼν ἐκεῖθεν. Ἄλλοι διευ-
θυνηθήσονται βορειοδυτικῶς εἰς Σπιτςβέργην καὶ
πρὸς βορρᾶν τῆς Σιβηρίας.

Ἡ τῆς Ἀφρικῆς ἐξερρύνθησις ἐνεργεῖται μετὰ
μειζονος ἐτι δραστηριότητος καὶ ἐπιτυχίας. Πρὸ
τινων ἡμερῶν ἐπανῆλθεν εἰς Εὐρώπην ἐκ τῆς
εἰς τὴν Ἀνω Ζαμπεζίαν περιηγήσεώς του ὁ Πορ-
τογάλλος συνταγματάρχης κύριος Pints, ἀφθό-
νους κομίζων συλλογὰς καὶ σημειώσεις. Διελ-
θὼν διὰ μερῶν, ἅτινα μέχρι τοῦδε οὐδεὶς Εὐ-
ρωπαῖος εἶχεν ἐπισκεφθῇ, ἐξήτασε τοπογραφι-
κῶς πρὸ πάντων τὴν χώραν καὶ πολυτίμους ἐ-
ποίησατο γεωγραφικὰς ἀνακαλύψεις.

Περὶ δὲ τῆς ἰταλικῆς ἐκδρομῆς εἰς τὴν Ἀ-
φρικὴν, ἀρνούμεθα τὰς ἀκολουθούσας πληροφορίες
ἐκ διαφόρων ἰταλικῶν ἐφημερίδων. Μηνὶ Μαρτίῳ
μεσοῦντι ἀπέπλευσαν ἐκ Λιβόρνου διὰ τοῦ ἀτ-
μοπλοίου Rapido ὁ πλοίαρχος Μαρτίνι μετὰ τῆς
ὑπὸ τῆς γεωγραφικῆς ἐταιρίας ὀργανωθείσης ἐ-
πιχειρήσεως συνοδίας. Οὗτοι μεταβαίνουν εἰς
τὸ βασιλεῖον Σιόα πρὸς συνάντησιν τοῦ μαρκίω-
νος Ἀντινόρι. Ἡ συνοδία αὕτη, ἐν ᾗ περιλαμ-
βάνεται καὶ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ θανόντος καρδινάλιου
Ἀντωνέλλου καὶ τρεῖς ἱεραπόστολοι, κομίζει καὶ
τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου πρὸς τὸν βασι-
λέα τοῦ Σιόα ἀποστελλόμενα δῶρα· ταῦτα συνί-
στανται ἐκ δύο ὀρεινῶν τηλεβόλων, μεγάλου
ἀριθμοῦ καραβινῶν, κυνηγετικῶν ὅπλων, πολυ-
κρότων πιστολίων καὶ ἀφθόνων πολεμοφοδίων,
ἐπειδὴ ὁ ἀφρικανὸς βασιλεὺς καὶ φιλόηρος εἶ-
ναι καὶ ἀριστος σκοπευτής. Ἡ συνοδία ἐπίσης
εἶναι ἄριστα ἐξοπλισμένη καὶ φέρει ἐκτὸς τῶν
ἄλλων δεκακισχίλια φυσίγγια, καὶ ἀφθόνους
ζωοτροφίας καὶ φάρμακα, πρὸς τούτοις δὲ πολλὰ
ἀγαπητὰ τοῖς ἀγρίοις ἀντικείμενα, μικρὰ κά-
τοπτρα, ὑελικά καὶ τὰ παραπλήσια, ἅτινα ἐλ-
πίζει νὰ ανταλλάξῃ ἐπικερδῶς μὲ προϊόντα τῆς
χώρας. Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ ἐπιστημονικῆς ἐ-
ξερρύνσεως τῶν ἀγνώστων ἐτι χωρῶν, ἃς τῇ συν-
δρομῇ τοῦ βασιλέως τοῦ Σιόα δύνανται νὰ ἐπιχει-
ρήσωσιν Εὐρωπαῖοι, ἡ ἐπιτροπὴ φέρει μεθ' ἑαυτῆς
καὶ πλεῖστα ἀστρονομικὰ ἐργαλεῖα καὶ σκεύη.

Ἔτεροι περιηγηταὶ τῆς Ἀφρικῆς, ὁ Γέρχαρδ
Ῥόλφς καὶ ὁ Στέκκερ, ἀπεσταλμένοι τῆς γερμα-
νικῆς κυβερνήσεως, καταλιπόντες τὴν Σέλλαν
κατὰ τὴν 11 Μαρτίου προεχώρησαν εἰς τὰ ἐνδό-
τερα καὶ νῦν θὰ εὐρίσκωνται εἰς τὴν ὄασιν Τζά-
λο, κειμένην ἀρκτικῶς τῆς ὁάσεως Κούφρα, ἣν,
ἀγνώστον ἐτι εἰς τοὺς Εὐρωπαίους σκοποῦσι νὰ
ἐπισκεφθῶσι καὶ ἐξερρύνσωσιν. Ὁ φαντασμὸς
ὅμως καὶ τὸ ἀφιλόξενον τῶν ἰθαγενῶν μυρία τοῖς
παραμβάλλουσι προσκρόμματα, ἅλλ' ἐπειδὴ καὶ κα-
μήλους καὶ συνοδὸς ἔχουσι πολλοὺς καὶ μέσα ἀ-
φθονα, ἐλπίζεται ὅτι θὰ ὑπερνικήσωσι τὰς δυσχε-
ρείας ταύτας.

Ἐσχάτως ὑπελογίσθη ἀκριβῶς ὅτι ὁ ταχυ-

δρομικὸς γῦρος τῆς γῆς διανύεται ἐν ὀγδοήκοντα
ἐπτὰ ἡμέραις, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν παρεμ-
βαλλομένων τυχόν ἐμποδίων. Ταχυδρομικὸς ὑ-
πάλληλος τῆς ἐν Ἀμερικῇ πόλεως Rochester
ἀπέστειλεν ἐπιστολὴν, προωρισμένην νὰ περι-
δράμῃ τὴν γῆν, κατὰ τὴν 9 Δεκεμβρίου παρελ-
θόντος ἔτους. Τὴν δεκάτην ἐβδόμην τοῦ αὐτοῦ
μηνὸς ἡ ἐπιστολὴ ἐφθασεν εἰς Ἀγίον Φραγκί-
σκον τῆς Καλλιφορνίας, τὴν 18 Ἰανουαρίου ε.ε.
εἰς Χόγγ-Κόγγ τῆς Σινικῆς, τὴν 22 Φεβρουαρίου
εἰς Λονδῖνον καὶ τὴν 6 Μαρτίου εἰς Rochester.
Ἐφερε δὲ πρὸς πίστωσιν καὶ τὰς σφραγίδας τῶν
κυριωτέρων σταθμῶν, ὁπόθεν διῆλθεν. Αὕτη δὲ
εἶναι ἡ μεγίστη μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθεῖσα τα-
χύτης τῆς διαβιβάσεως ἀλληλογραφίας.

ΒΕΛΓΡΑΙ.

Τὸ Λονδῖνον ἔχει 3,255,000 κατοίκους.

ΠΟΝΤΙΚΟΙ ΚΕΛΑΔΟΥΝΤΕΣ

Ζωολόγος γάλλος (M. Brierre) ἐπιθεωρῶν
τὰς παρατηρήσεις ἐτέρου τινὸς (M. Bordier),
διηγείται ὅτι ὄντως ἤκουσε παρόντων καὶ
πολλῶν ἄλλων ποντικῶν κελαδοῦντας. Οἱ κατὰ
πρῶτον ἀκούσαντες τὰ κελαδῆματα ταῦτα, ἐ-
νόμισαν ὅτι εἶνε συριγμοὶ ἐρπετῶν τινῶν, ἀλλ'
ὅμως προήρχοντο ἐκ τινος παλαιᾶς ὀφιοθήκης πε-
ριεχούσης τάγματα ὅλα ποντικῶν. Ἐνταῦθα τῶν
ἀσπράτων ἐγένετο συνήθως μετὰ μεσημβρίαν περὶ
τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Τὰ κλ ἰθρα καὶ αἱ στρό-
φιγγες τῆς γηραιᾶς ὀφιοθήκης ἡλείφθησαν δι'
λαίου καὶ αἱ σάνιδες τῆς θύρας ἐτρίφθησαν διὰ
ξηροῦ σάπωνος, ἵνα εἶνε δυνατόν αἰφνης καὶ ἀ-
θορύβως νὰ ἀνοιγῶσι. Τούτου γενομένου μετὰ
πολλῆς προσοχῆς εἶδον τοὺς παλμοὺς τοῦ λαι-
μοῦ ποντικῶν τινος κελαδοῦντος. Τὸ κελαδῆμα
τοῦ δὲ ἦτο ὅμοιον πρὸς τὸ κελαδῆμα τοῦ τρο-
χίλου, τοῦ πτηνοῦ τοῦ κοινῶς ὀνομαζομένου
τροποφράκτης, εἶχε δὲ τὸ ῥύγχος αὐτοῦ πρὸς τὰ
ἄνω ἀνατεταμένον ὥς οἱ ὠρυόμενοι κύνες. Καὶ
ἡδυνήθησαν μὲν νὰ τον συλλάβωσι διὰ τῶν δα-
κτύλων, ἀλλὰ ἐξέφυγε. Τὰ κελαδῆματα δὲ ταῦ-
τα ἠκούοντο ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ τὰς
ἐπομένας. Δὲν δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι οἱ
ποντικοὶ οὗτοι κελαδοῦσι μιμούμενοι τὴν ᾠδὴν
τοῦ καναρινίου, διότι τοιαῦτα πτηνὰ δὲν ὑπάρ-
χουσιν ἐκεῖ πλησίον. Τίς οἶδε μὴ ἡμέραν τινὰ
παρασταθῶμεν εἰς καινοφανὲς ἀκρόαμα, εἰς μου-
σικὴν συμφωνίαν ὑπὸ ποντικῶν ἐκτελουμένην;
Ἀλλὰ βεβαίως θὰ παγορευθῇ ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς
γάτους!

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑ

Ἐν τῷ τερπνῷ παλατίῳ τοῦ Κιαχρίτ-Χανέ,
ἐν Κωνσταντινουπόλει, διῆγεν ἄλλοτε ὁ Σουλτὰ-
νος τὰς πρώτας τοῦ ἔαρος ἡμέρας μετὰ τὸ χαρὲ-
μιόν του. Ἐκεῖ ἐδέχετο καὶ τὴν θελκτικωτάτην
ἐκείνην ἀναφορὰν, τὴν ὁποίαν ἔφερε πρὸς αὐτὸν

περιστέριον, προσηρτημένην εἰς τὸν λαιμόν του,
ὡς ἐν μέρους δῆθεν τῶν πτηνῶν, τὰ ὁποῖα, νεοτ-
τοτροφούντα κατ' ἐκείνην τοῦ ἔτους τὴν ὥραν,
παρεκάλουν τὸν Σουλτάνον νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς
κυνηγούς.¹ Τελετὴ βιωφελεστάτη, τῆς ὁποίας
τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν εἶθε νὰ ἐμιοῦντο
καὶ οἱ ἡμέτεροι, τῶν ὁποίων ἡ κατὰ τοῦτο ἀμε-
ριμνία κινδυνεύει νὰ ἐξαλείψῃ τῶν περδίκων
ἰδίως τὸ γένος ἀπὸ τῶν τοῦ Αἰγαίου νήσων, ὅπου
ἡ γινόμενη τὸ Πάσχα τῶν ὠν αὐτῶν θραύσις
εἶνε ἀνυπολόγιστος!²

Γινώματι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχίου.]

138.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τοσοῦτον περιουτολόγος,
ὥστε καὶ κακολογεῖ ἑαυτὸν, προκρίνων τῆς
σιωπῆς καὶ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν κακολογίαν.

139.

Μία ἐκ τῶν αἰτιῶν, ὧν ἔνεκεν ὀλιγοστοὺς εὐ-
ρίσκει τις ἐν συνομιλίᾳ ἀνθρώπους λογικοὺς καὶ
εὐαρέστους, εἶναι ἡ ἐξῆς·

Σχεδὸν οὐδεὶς ἐκ τῶν συνδιαλεγομένων συλ-
λογίζεται ποῖαν ἀκριβῶς πρέπει νὰ δώσῃ πρὸς
τὸν λαλοῦντα ἀπόκρισιν, ἀλλ' ὅλοι κατὰ νοῦν
ἔχουσι τὸ τί θέλουσι νὰ εἰπωσιν. Οἱ δὲ ἐπι-
τηδειότεροι καὶ φιλοφρονέστεροι ὑποκρίνονται
ὅτι προσέχουσιν, ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καὶ ἡ
ἐν αὐτοῖς ὑποφαινόμενη αὐτῶν διάνοια μαρτυ-
ροῦσι περὶ τῆς ἀδιαφορίας αὐτῶν πρὸς τὰ λε-
γόμενα καὶ περὶ τῆς μεγάλης σπουδῆς, μεθ' ἧς
προσπαθοῦσι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ ἀγαπητὸν
τῆς ὁμιλίας αὐτῶν θέμα. Δὲν ἐννοοῦσι δὲ ὅτι ἡ
τοιαύτη ἀνάρμοστος αὐτῶν αὐταρέσκεια οὔτε
θέλγει, οὔτε πείθει τοὺς ἄλλους, καὶ δὲν κα-
ταλαμβάνουσιν, ὅτι μία ἐκ τῶν ἄκρων τελειο-
τήτων τοῦ ἐν συνομιλίᾳ διαπρέποντος εἶναι τὸ
καλῶς καὶ ἀκούειν καὶ ἀποκρίνεσθαι.

140.

Πολλάκις εἰς μεγάλας θὰ περιέπιπτεν ὁ νοή-
μων ἀπορίας, ἐὰν οἱ περὶ αὐτὸν ἀνοήτων δὲν ἀ-
πετέλουν χορείαν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Δικηγόρος ὑπερασπίζων ὑπόθεσιν τινα μικροῦ
παιδίου, εἶπε νὰ τὸ φέρωσιν εἰς τὸ δικαστή-
ριον. Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀγορεύσεώς του, πα-
ρετήρησεν ὅτι τὸ ἀκροατήριον ἦτο λίαν συγκε-
κινημένον. Ἀναλαμβάνει παρευθὺς τὸ παιδίον
εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἐξακολουθεῖ ἀγορεύων.
Τὸ παιδίον κλαίει· οἱ παρόντες ἀδύνατον νὰ ἀ-
ναστείλωσι τὰ δάκρυα.—Διατί κλαίεις, παιδί;

1. «Περὶ ἀδειῶν τῆς κυνηγείας» ἰδὲ 73 φυλλάδιον
τῆς Ἑστίας, σ. 333. Σ. τ. Δ.

2. Κωνσταντινοῦ πόλεις, ὑπὸ Σ. Δ. Βυζαντίου.

μου, ἐρωτᾷ αὐτὸ ὁ ἀντιδίκος· «Μὲ τσιμπᾷ αὐ-
τὸς», ἀπεκρίθη τὸ παιδίον δεικνύον τὸν δικηγό-
ρον του. Παραχρῆμα οἱ πρὶν δακρύοντες ἀνεκάγ-
χασαν θορυβῶδῶς καὶ ἐσύριζαν τὸν ῥήτορα, ὅς-
τις ἵνα συγκινήσῃ τοὺς δικαστὰς ἐπενόησε τὸν
ἀλλόκοτον τοῦτον δόλον.

Ἀδόκιμόν τινα τραγικὸν ποιητὴν ἠρώτα τις
διὰ τί δὲν συγγράφει κωμωδίας;

— Ἀφ' οὗτο ἀνέγνωσα τὸν Μολιέρον δὲν ἐ-
πιχειρῶ πλέον νὰ γράψω κωμωδίας.

— Φαίνεται, ὑπέλαβε τις τῶν παρόντων, οὐ-
δέποτε ἀνεγνώσατε τὸν Ῥακίναν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Μὴ στηριχθῆς οὔτε εἰς μέγαν ἄρχοντα, οὔτε
εἰς παλαιὸν τοῖχον.

Καλλίτερον νὰ ἱππεύῃ τις ὄνον, παρὰ νὰ κρη-
μυσθῇ ἀπὸ ἵππων. Κάλιον νὰ ᾔη κεφαλὴ πον-
τικοῦ ἢ οὐρὰ λέοντος.

Λύπη χήρας ἀρχίζει τὴν κυριακὴν καὶ τελειό-
νει τὴν τετράδην. (Ἰσπανικαὶ παροιμίαι).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Βερολίῳ ἰδρύθη γυναικεῖος σύλλογος
οὗ κατὰ πάντα ὅμοιος οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ὑπάρ-
χει. Ὄνομάσθη δὲ σύλλογος τῶν καλῶν οἰκο-
κυρῶν διότι ἡ ἰδρυσις αὐτοῦ ἐγένετο τῇ πρω-
τοβουλίᾳ τῶν καλῶν οἰκοκυρῶν τῆς πόλεως.

Ὁ σύλλογος οὗτος καίπερ οὐ πρὸ πολλοῦ ἱ-
δρυμένος, παρέσχεν ὅμως δείγματα εὐάρεστα εὐ-
δοκμήσεως καὶ προόδου. ἔχει δὲ πλὴν ἄλλων
καὶ ἐπιτήδες χημικὸν ἐργαστήριον, ἐν ᾧ ἐξετά-
ζονται πάντα τὰ τρῆφιμα, τὰ τοσοῦτον νοθεύο-
μενα τὴν σήμερον, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο χρησιμεῖον
ἐν τῇ οἰκτικῇ οἰκονομίᾳ. Τὸ ἐργαστήριον δὲ τοῦτο
ἔχει διευθυντὴν χημικὸν τινα πτυχιούχον.

Πέρυσιν ἐγένοντο καθ' ἐκάστην δοκιμαί καὶ
πειράματα, ἐξηπάσθησαν τὰ χοιρομήρια, τὸ γά-
λα, ὁ ζύθος ὡς καὶ οἱ τάπητες καὶ αἱ ὀπτὰ
πλίνθοι.

Ὁ αὐτὸς δὲ χημικὸς ἐδίδαξε τὰ μέλη τοῦ
σύλλογον σειρὰν μαθημάτων πρακτικῆς χημείας,
καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ὁκτωβρίου 1878 προσετέθη
εἰς τὸν σύλλογον καὶ σχολὴ μαγειρικῆς, ἐν τῇ
σχολῇ ταύτῃ ἐγένοντο καὶ πειράματα χημείας
ἐφηρμοσμένης ἐπὶ τῆς μαγειρικῆς.

Κατὰ τὴν πρώτην τριμηνίαν, τριάκοντα μα-
θήτριά ἐμορφώθησαν διδασκόμεναι τρεῖς τῆς ἐ-
βδομάδος ἀνὰ τέσσαρας ὥρας καὶ ἐτέρας τέσσα-
ρας ὥρας καθ' ἐκάστην πρὸς ἐκμάθησιν τοῦ πα-
ρασκευάζειν διάφορα φαγητά, ἄρτον κτλ. κτλ.
Ταυτοχρόνως δ' ἐδιδάσκοντο καὶ ὑγιεινὴν, νοσο-
κομικὴν κλπ. Τὸν δὲ παρελθόντα Ἰανουάριον ἐ-
γένοντο αἱ πρῶται ἐξετάσεις.

Ἄλλ' ὁ σύλλογος δὲν περιορίσθη μέχρι τοῦ σημείου τούτου, ἀλλὰ διένειμε καὶ βραβεῖα εἰς τὰς θεραπεΐνας καὶ θεραπαινίδας, αἵτινες μένουσιν ἐπὶ τινα ἔτη ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ. Πέρυσιν ἐβραβεύθησαν τριάκοντα ἑξ τοιαῦται. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ βραβείου ὀφείλει νὰ ὑπηρετήσῃ τις πιστῶς πέντε κατὰ συνέχειαν ἔτη ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ μέλους τινὸς τοῦ συλλόγου.

Ὁ σύλλογος πρὸς τούτοις μεριμνᾷ καὶ περὶ εὐρέσεως ἐργασίας καὶ ὑπηρεσίας. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν ὁ σύλλογος εὗρεν ἐργασίαν εἰς 2400 γυναικας θεραπαινίδας, θαλαμηπόλους, τροφούς, ῥαπτριάς, πλυντριάς κλπ. κλπ.

Ἐκ τούτων πάντων καταδείκνυται πόσιν ὠφέλιμος εἶνε ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος σύλλογος τῶν κυριῶν τοῦ Βερολίνου, ὃς εὐχόμεθα νὰ μιμηθῶσι καὶ αἱ ἡμέτεραι κυρίαι αἱ τὸν ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδεύσεως σύλλογον εὐδοκίμως συγκροτοῦσαι, εἰς ὃν δύνανται βαθαιθῶν καὶ κατ' ὀλίγον νὰ εἰσάγῳσι τι τῶν ὁμολογουμένως ἀξιοζήλων ἔργων τοῦ ἐν Βερολίῳ εὐδοκίμουσιντος συλλόγου.

Πολὺν χρόνον ἐν Γαλλίᾳ ἀπηγορεύετο ἡ ἐξαγωγή τῶν ῥακῶν, διότι ὡς γνωστὸν ἐχρησίμευον ὡς πρώτη καὶ κυριωτάτη ὕλη πρὸς κατασκευὴν τοῦ χάρτου, τοῦ πλουτίου τούτου κλάδου τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας. Τοῦτο δὲ διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ 1771 μέχρι τοῦ 1860, ὅτε κατὰ συνθήκην γενομένην μετὰ τῆς Ἀγγλίας ὥρισθη τέλος ἐξαγωγῆς τῶν ῥακῶν 12 φράγκα τὰ 100 χιλιόγραμμα (ἐκάστου χιλιογράμμου ἰσοδυναμοῦντος πρὸς δράμια 312 ¹/₂).

Κατὰ τὰς συνθήκας δὲ τὰς ὑπογραφείσας μετὰ τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Πρωσίας τῷ 1864 καὶ 1865 ἡλαττώθη τὸ τέλος τῆς ἐξαγωγῆς εἰς 9 φράγκα τὰ 100 χιλιόγραμμα ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1866, εἰς 6 φρ. ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1868 καὶ 4 φρ. ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1869.

Τινὲς χῶραι, οἷον ἡ Αὐστρία, ἡ Ρωσία, ἡ Ὀλλανδία καὶ ἡ Πορτογαλία δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν ἐξαγωγήν τῶν ῥακῶν, ἐν ᾧ ἡ Ἰταλία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Τουρκία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Βαρβαρία ἔχουσιν ἐλευθέραν τὴν ἐξαγωγήν.

Πρὸς κατασκευὴν τοῦ χάρτου ἐν Γαλλίᾳ δαπανῶνται κατ' ἔτος ἑκατὸν ἑκατομμύρια χιλιόγραμμων ῥακῶν, τὸ πλεῖστον μέρος ἐξ αὐτῆς τῆς Γαλλίας προέρχεται, οὐκ ὀλίγη δὲ ποσότης καὶ εἰσάγεται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χρησίου ποσοῦ. Οἷον τῷ 1877 εἰσέχθησαν ῥακὴ 26 ἑκατομμυρίων χιλιόγραμμων· τῷ δὲ 1878 μόνον 15 ἑκατομμ.

Καὶ ἡ εἰς Μασσαλίαν εἰσαγωγή κινήθη ἐπαισθητῶς. Πρὸ τινων δ' ἐτῶν ἡ εἰσαγωγή ἐξισούτο πρὸς τὸ τρίτον τῆς ὅλης εἰς Γαλλίαν εἰσαγωγῆς. Οἷον τῷ 1878 ἐκ 15 ἑκατομμ. ῥακῶν καὶ ἐφθαρμένων σχοινίων εἰσαχθέντων, εἰς Γαλλίαν, ἑκατομμ. εἰσέχθησαν εἰς μόνην τὴν Μασσαλίαν.

Αἱ μέγισται δὲ ποσότητες τῶν ἐκ βαμβυκίνων ὑφασμάτων ῥακῶν προέρχονται ἰδίως ἐξ Ἀλγερίας, Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος, τὰ δὲ σχοινία εἴτε πισωμένα εἴτε μὴ προέρχονται τὰ πλεῖστα ἐξ Αἰγύπτου καὶ Τουρκίας. Τὸ δὲ πλεῖστον τῶν ἐκ μαλλίνων ὑφασμάτων προέρχεται ἐξ Ἰσπανίας, Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος. Καὶ τῷ μὲν 1877 εἰσέχθησαν ῥακὴ ἀξίας φρ. 11,502,876, τῷ δὲ 1878 φρ. 7,554,894. Τεσσαράκοντα δὲ περίπου καταστήματα ὑπάρχουσιν ἐν Μασσαλίᾳ μετερχόμενα τὸ ἐμπόριον τῶν ῥακῶν, ἀπορροφῶντα τὸ τρίτον τῆς ἀξίας ἢν ἀνωτέρω ἀνεγράψαμεν.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ πόλις Λιβούρνον ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἀξιολογωτάτη τῶν κατὰ τὴν Μεσόγειον ἀγορὰ τῶν ῥακῶν ἕνεκα τῆς ἐλευθέρως ἐξαγωγῆς αὐτῆς εἰς Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἀλλ' ἀπὸ τινων ἐτῶν ἡ Μασσαλία θεωρεῖται ἤδη τοιαύτη ὡς πρὸς τὴν Γαλλίαν. Τὰ αὐστηρὰ μέτρα τὰ πρὸ τινος ληφθέντα εἰς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἰσχύοντα καθ' ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν Μεσόγειον λιμένας θὰ παρακωλύσωσιν ἐπ' ὀλίγον τὴν διαβίβασιν αὐτῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ ἀγοραὶ εὐρίσκονται ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει ὡς πρὸς τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο, τὸ τοσοῦτον κινδυνώδες εἰς τὴν κοινὴν ὑγίειαν, δὲν ὑπάρχει φόβος μὴ ἀγορὰ τις ὑποσκελίσῃ ἐτέραν τινα.

Τὰ ῥακὴ πλὴν τῆς χρήσεως αὐτῶν εἰς τὴν χαρτοποιίαν εἶνε χρήσιμα καὶ ἀλλαχοῦ. Ἰδίως δὲ τὰ ἐκ μαλλίνων ὑφασμάτων ῥακὴ ἕνεκα τῶν λιπαρῶν ὑλῶν ὃς περιέχουσιν ἐχρησίμευον εἰς τὴν λίπανσιν τῶν ἀγρῶν ἐν Προβηγκίᾳ, ἐνθα παρέχωνον τὰ ῥακὴ ταῦτα ἐν τῇ ρίζῃ τῶν ἐλαιῶν.

Σήμερον δὲ τὰ μάλλινα ῥακὴ χρησιμεύουσιν εἰς τὴν ὑφαντικὴν, διότι ἐξ αὐτῶν παρασκευάζουσιν ὕλην πρὸς κατασκευὴν μαλλίνων ὑφασμάτων εἰς εὐτελεστέραν τιμὴν πωλουμένων.

Οἱ Ἀγγλοὶ πρόκειται ν' ἀνεγείρῳσιν ἐν Κύπρῳ μέγιστον ξενοδοχεῖον, οὗτινος ἡ δαπάνη θ' ἀνέλθῃ εἰς 1,500,000 φρ.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὁ ἐν Πειραιεὶ συνδρομητὴς τῆς Ἑστίας κ. Ν. Κ. Φραντζῆς ἐκοινοποίησεν ἡμῖν τὰ ἐπόμενα· «Ἀντὶ τῆς ὀλοκλήρου παρασκευῆς δι' ἧς, ὡς ἐν τῷ 172 φύλλῳ τῆς Ἑστίας ἐσημειώσατε, εὐληπτον ἀποβαίνει τὸ ἐλαιον τοῦ ὀνίσκου (λάδι τῆς μουρράνας) ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀναφέρω ὑμῖν τὸ ἐξῆς ἀπλούστατον μέσον: Μία ἢ τὸ πολὺ δύο καραμέλαι τῆς μέγας, χρωματισμέναι—τῶν λευκῶν, αἵτινες ἐν κυλίνδρῳ πωλοῦνται, μὴ ἔχουσιν πολὺ τὸ ἄρωμα—πρὸ τῆς λήψεως τοῦ ἐν λόγῳ ἐλαίου, καὶ μία μετὰ τὴν λήψιν, ἀρκοῦσιν ὅπως καὶ ἡ μάλλον χαϊδευμένη κόρη λίαν εὐχερῶς λάβῃ τὸ ἐλαιον τοῦτο.»

ΑΘΗΝΑΙ—ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΘΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΑΥΙΔΑΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 15.